

Ekonomická
fakulta
Faculty
of Economics

Jihočeská univerzita
v Českých Budějovicích
University of South Bohemia
in České Budějovice

Jihočeská univerzita v Českých Budějovicích
Ekonomická fakulta
Katedra účetnictví a financí

Bakalářská práce

Vliv reformy financování regionálního školství na případu vybrané školy

Vypracoval: Eva Kunová
Vedoucí práce: Ing. Marie Vejsadová Dryjová, Ph.D.
České Budějovice 2021

JIHOČESKÁ UNIVERZITA V ČESKÝCH BUDĚJOVICÍCH

Ekonomická fakulta

Akademický rok: 2019/2020

ZADÁNÍ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

(projektu, uměleckého díla, uměleckého výkonu)

Jméno a příjmení: **Eva KUNOVÁ**
Osobní číslo: **E18048**
Studijní program: **B6208 Ekonomika a management**
Studijní obor: **Účetnictví a finanční řízení podniku**
Téma práce: **Vliv reformy financování regionálního školství na případu vybrané školy**
Zadávací katedra: **Katedra účetnictví a financí**

Zásady pro vypracování

Realizace reformy financování regionálního školství bude mít zásadní dopady na rozpočty škol. Nový systém financování slibuje zajištění rovného rozdělování financí.

Cíl:

Cílem práce je analyzovat financování vybrané školy v důsledku realizované reformy financování regionálního školství platné od roku 2020. Určení konkrétních dopadů na rozpočet školy.

Metodika:

Teoretická část práce popisuje regionální školství působící v ČR, zřizované školy a školské instituce, jejich zřizovatele a právní předpisy, podle kterých se dané školy řídí. Zároveň charakterizuje uplatňovaný systém financování regionálního školství před reformou financování a následně po reformě financování regionálního školství. Praktická část práce analyzuje nový systém financování na případu vybrané školy, porovnává se systémem uplatňovaným před reformou financování a vyhodnocuje dopady reformy financování na rozpočet vybrané školy.

Použité metody – řízený rozhovor, pozorování, komparace, analýza, syntéza.

Databáze – interní materiály vybrané školy.

Osnova:

1. Úvod.
2. Odvětví školství v ČR.
3. Systém financování regionálního školství.
4. Charakteristika vybrané školy.
5. Vliv reformy financování na rozpočet školy, komparace se starým systémem financování.
6. Vyhodnocení obou systémů financování, určení dopadů na rozpočet.
7. Závěr.

Rozsah pracovní zprávy: **40-50 stran**

Rozsah grafických prací:

Forma zpracování bakalářské práce: **tištěná**

Seznam doporučené literatury:

1. BOUKAL, P. (2007). *Ekonomika a financování neziskových organizací*. Praha: Oeconomica.
2. HAMERNÍKOVÁ, B., & MAAYTOVÁ, A. (2010). *Veřejné finance*. Praha: Wolters Kluwer.

3. REKTOŘÍK, J. a kol. (2010). *Organizace neziskového sektoru: Základy ekonomiky, teorie a řízení* (3. vyd.). Praha: EKOPRESS.
4. ÚZ č. 1338 – Regionální školství, pedagogičtí pracovníci (1. 10. 2019).
5. VALENTA, J. (2004). *Financování a rozpočet školy*. Karviná: Paris.

Vedoucí bakalářské práce: **Ing. Marie Vejsadová Dryjová, Ph.D.**
Katedra účetnictví a financí

Datum zadání bakalářské práce: **5. února 2020**
Termín odevzdání bakalářské práce: **15. dubna 2021**

doc. Dr. Ing. **Dagmar Škodová Parmová**
děkanka

JIHOČESKÁ UNIVERZITA
V ČESKÝCH BUDĚJOVICÍCH
EKONOMICKÁ FAKULTA
Studentská 13
370 05 České Budějovice

doc. Ing. **Milan Jílek, Ph.D.**
vedoucí katedry

V Českých Budějovicích dne 5. února 2020

Prohlášení

Prohlašuji, že svou bakalářskou práci jsem vypracovala samostatně pouze s použitím pramenů a literatury uvedených v seznamu citované literatury.

Prohlašuji, že v souladu s § 47b zákona č. 111/1998 Sb. v platném znění souhlasím se zveřejněním své bakalářské práce, a to – v nezkrácené podobě– elektronickou cestou ve veřejně přístupné části databáze STAG provozované Jihočeskou univerzitou v Českých Budějovicích na jejích internetových stránkách, a to se zachováním mého autorského práva k odevzdanému textu této kvalifikační práce. Souhlasím dále s tím, aby toutéž elektronickou cestou byly v souladu s uvedeným ustanovením zákona č. 111/1998 Sb. zveřejněny posudky školitele a oponentů práce i záznam o průběhu a výsledku obhajoby kvalifikační práce. Rovněž souhlasím s porovnáním textu mé kvalifikační práce s databází kvalifikačních prací Theses.cz provozovanou Národním registrem vysokoškolských kvalifikačních prací a systémem na odhalování plagiátů.

V Českých Budějovicích dne 15. 9. 2021

.....

Eva Kunová

Poděkování

V první řadě bych ráda poděkovala paní Ing. Marii Vejsadové Dryjové, PhD. za odborné vedení mé bakalářské práce a poskytování cenných rad. Velké poděkování patří také panu řediteli ZŠ a MŠ Dubné za poskytnutí interních materiálů potřebných k práci a odborné rady. Poslední poděkování patří mé rodině, která mi po celou dobu studia byla oporou a podporovala mě.

Obsah

Obsah	1
1 Úvod.....	3
2 Odvětví školství v ČR.....	5
2.1 Zásady vzdělávání.....	6
2.2 Obecné cíle vzdělávání	6
2.3 Druhy škol.....	7
2.3.1 Předškolní vzdělávání	8
2.3.2 Základní vzdělávání	8
2.3.3 Střední vzdělávání.....	9
2.3.4 Konzervatoře.....	10
2.3.5 Vyšší odborné vzdělávání	11
2.3.6 Vysoké školství	11
3 Systém financování regionálního školství	13
3.1 Systém financování regionálního školství do roku 2020.....	13
3.1.1 Působnost institucí ve státní správě	13
3.1.2 Hospodaření základních a středních škol.....	15
3.1.3 Hospodářská činnost škol	16
3.1.4 Rozdělování prostředků v Rgš.....	16
3.2 Systém financování regionálního školství po roce 2020	19
3.2.1 Reforma financování Rgš	19
3.2.2 Základní principy	20
4 Metodika	22
4.1 Výpočet PHmax.....	22
4.2 Celkové prostředky školy na jednoho žáka ZŠ a MŠ Dubné	23
4.3 Porovnání původního a aktuálního systému financování	23
4.4 Rozhovor s odpovědným pracovníkem	23

5 Charakteristika vybrané školy	24
6 Vliv reformy financování na rozpočet školy, komparace se starým systémem financování.....	26
6.1 Rozpočet nepřímých, provozních nákladů.....	26
6.2 Rozpočet přímých výdajů	28
6.3 Porovnání rozpočtu pro rok 2020 podle nového systému financování s totožným rozpočtem sestavovaným podle starého systému financování	32
6.4 Výpočet PHmax a PH školy	33
6.4.1 Porovnání výsledků PHmax a PH školy	35
6.5 Úvazky učitelů před reformou financování a po reformě financování	36
6.6 Celkové finanční prostředky školy na jednoho žáka ZŠ a MŠ Dubné	37
6.7 Rozhovor s odpovědným pracovníkem	38
6.7.1. Srovnání „starého a nového“ systému financování škol.....	39
6.7.2 Přínos novely financování	39
6.7.3 Rizika nového financování	40
6.7.4 Vliv pandemie COVID-19 na hospodaření školy.....	40
7 Vyhodnocení obou systémů financování, určení dopadů na rozpočet, diskuse.....	41
8 Závěr	45
Summary	46
I. Seznam Literatury	
II. Seznam tabulek	
III. Seznam grafů	
IV. Seznam příloh	
V. Seznam zkratk	
VI. Přílohy	

1 Úvod

Školství obecně by mělo žákům přinést všeobecné vzdělávání, rozvoj osobnosti a nabytí znalosti v oblasti mravních, duchovních a kulturních hodnot. Základní vzdělávání by mělo žáka připravit na další stupeň vzdělávání a na budoucí výkon práce. Regionální školství se dělí na mateřské školy, základní školy, střední školy, konzervatoře, vyšší odborné školy a školy speciální.

Školy a školská zařízení jsou financována z veřejných rozpočtů. Zřizovatel poskytuje finanční prostředky na provozní náklady, jakými jsou např. energie, voda, opravy, materiál. Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy zabezpečuje pro školu mzdové náklady a náklady spojené s nákupem učebních pomůcek, jedná se o tzv. rozpočet přímých výdajů. Do roku 2019 (včetně) byla výše rozpočtu přímých výdajů pro danou školu stanovena na základě počtu žáků ve školách. Peníze byly rozdělovány krajům podle jednotných republikových normativů, kraje dále rozdělovaly peníze školám pomocí krajských normativů. Většina škol podnikala tzv. „hon na žáka“, aby dosáhly na co nejvyšší počet žáků a tím pádem i co možná nejvyšší možný finanční příspěvek. Mnohdy právě na úkor kvality výuky. Od 1.1.2020 vstoupila v platnost reforma financování regionálního školství, která má tomuto zamezit a má za cíl sjednotit způsob rozdělování peněz pro celou ČR. Dotýká se pouze škol a školských zařízení, jejímž zřizovatelem je kraj, obec či svazek obcí. Reforma se zabývá rozdělováním prostředků na platy pedagogů i nepedagogických pracovníků. Nově nezískává škola finanční prostředky podle počtu žáků, ale podle počtu odučených hodin při jistém počtu žáků ve třídě. K tomu pomáhá hodnota PHmax neboli maximální počet odučených hodin, které je financováno MŠMT. Daná reforma by měla pomoci snáze předvídat objem rozpočtovaných prostředků. Pro správné fungování nového systému financování je potřeba dbát na zvýšenou pečlivost při vyplňování podkladů pro získání finančních prostředků.

Cílem práce je analyzovat financování vybrané školy v důsledku realizované reformy financování regionálního školství platné od 1. 1. 2020. Dále je cílem také určení konkrétních dopadů na rozpočet školy.

Práce se zabývá změnami v rozpočtu, které nastaly po zavedení reformy financování regionálního školství. Jsou zde vyčísleny změny ve finančních prostředcích získávané především od MŠMT. Následně je analyzován vývoj mzdových nákladů na zaměstnance. A také vývoj počtu úvazků ZŠ. Dále se práce zabývá výpočtem PHmax a

jeho porovnáním s hodnotami PH školy. Jsou zde vyčísleny finanční prostředky připadající na jednoho žáka a v neposlední řadě je práce doplněna rozhovorem s ředitelem školy. V závěru této práce jsou výsledky shrnuty a porovnány s výsledky jiných autorů.

2 Odvětví školství v ČR

Odvětví školství je jednou z nejdůležitějších částí veřejného sektoru. Rektořík (2001, str. 14) definuje veřejný sektor takto: *„Veřejný sektor je část neziskového sektoru, která je financována z veřejných financí, je řízena a spravována veřejnou správou, rozhoduje se v ní veřejnou volbou a podléhá veřejné kontrole. Cílová funkce je dosahována poskytováním veřejné služby.“* Vzdělávání v České republice je možno také definovat jako veřejnou službu, která je hrazena z veřejných financí. Hamerníková, Maaytová (2010) definují veřejné finance jako specifické finanční vztahy a operace probíhající v rámci ekonomického systému mezi orgány a institucemi veřejné správy na straně jedné a ostatními subjekty na straně druhé. Z čehož vyplývá, že systém vzdělávání je bezplatný, ovšem lze narazit i na zpoplatnění, jako tomu je u soukromých, resp. církevních škol. Listina základních práv a svobod, čl. 33 garantuje, že každý občan ČR má právo na vzdělání, dále také garantuje bezplatné vzdělávání na základních, středních a dle možností každého jedince i na vysokých školách (dále jen LZPS).

Systém vzdělávání v ČR upravuje Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy (MŠMT), které se řídí zákonem č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (dále jen školský zákon) a zákonem č. 111/1998 Sb., o vysokých školách. Kromě práva na vzdělání, LZPS ukládá povinnou školní docházku, a to po dobu co stanoví zákon. Podle § 36 školského zákona je povinná školní docházka stanovena po dobu devíti školních roků. Školský zákon (2020, str. 27) definuje začátek povinné školní docházky takto: *„Povinná školní docházka začíná počátkem školního roku, který následuje po dni, kdy dítě dosáhne šestého roku věku, pokud mu není povolen odklad.“*

Odvětví školství nezahrnuje pouze školy, ale také školská zařízení. Školská zařízení doplňují nebo podporují vzdělávání ve školách, zajišťují ústavní a ochrannou výchovu. Mezi školská zařízení lze zařadit poradenská zařízení, zařízení pro zájmové vzdělávání, výchovná a ubytovací zařízení, zařízení školního stravování (Školský zákon).

2.1 Zásady vzdělávání

Pro správné fungování systému vzdělávání, ale i jiného odvětví je potřeba se řídit určitými zásadami. V zákoně č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním vyšším odborném a jiném vzdělávání, jsou v § 2 definovány následující zásady:

- zásada rovného přístupu každého státního občana ČR nebo příslušníka jiného členského státu Evropské unie (EU) ke vzdělání, a to bez jakékoli diskriminace,
- zásada zohledňování vzdělávacích potřeb jedince,
- zásada vzájemné úcty, respektu, solidárnosti a názorové odlišnosti,
- zásada bezplatného vzdělávání na základních, středních školách, které jsou zřizovány krajem nebo obcí, a to pro všechny státní občany ČR, a také pro občany jiných členských států EU,
- zásada svobodného šíření poznatků,
- zásada uplatňování co nejúčinnějších moderních pedagogických metod,
- zásada zdokonalování systému vzdělávání na základě vědy, výzkumu a vývoji,
- zásada hodnocení výsledků všech studentů na základě stanoveném v zákoně a vzdělávacími programy,
- zásada vzdělávat se po celou dobu svého života.

2.2 Obecné cíle vzdělávání

Jako obecné cíle neziskového sektoru uvádí Boukal, Vávrová a kol. (2007) zlepšení kvality života člověka a celé společnosti. Každý jednotlivý stupeň vzdělání má své vlastní cíle, ovšem všechny vychází z obecných cílů vzdělávání. Stěžejním pro tuto práci je zákon č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním a vyšším odborném a jiném vzdělávání, kde jsou stanoveny následující cíle:

- rozvoj osobnosti člověka, nabytí poznávací a sociální způsobilosti, mravních a duchovních hodnot pro plnohodnotný život a budoucí povolání,
- zisk všeobecného vzdělání nebo všeobecného a odborného vzdělání,
- pochopení zásady demokracie a právního státu, základních lidských práv a svobod spolu se sociální soudržností,
- princip rovnosti žen a mužů ve společnosti,
- utváření vědomí národní a státní příslušnosti,
- poznání světových a evropských kulturních hodnot,
- získání znalostí o životním prostředí a o bezpečnosti a ochraně zdraví.

2.3 Druhy škol

Vzdělávací soustava je tvořena školami a školskými zařízeními podle § 7 školského zákona. Aby mohla škola vykonávat svou činnost, pro kterou byla zřízena, je nutné, aby byla zapsána ve školském rejstříku. Dle § 7 školského zákona zajišťují vzdělávání pedagogičtí pracovníci. Mezi druhy škol patří mateřská škola, základní škola, střední škola, konzervatoř, vyšší odborná škola, základní umělecká škola, a také jazyková škola s právem státní jazykové zkoušky.

Jednotlivé školy lze dělit podle různých kritérií, jedno z kritérií je podle zřizovatele školy, tím může být podle § 8 kraj, obec a dobrovolný svazek obcí, Ministerstvo školství, tělovýchovy a mládeže, Ministerstvo obrany, Ministerstvo vnitra, Ministerstvo spravedlnosti, Ministerstvo práce a sociálních věcí a Ministerstvo zahraničních věcí. Dalšími zřizovateli může být registrovaná církev a náboženské společnosti, kterým bylo přiznáno oprávnění k výkonu zvláštního práva zřizovat církevní školy, ostatní právnické a fyzické osoby. Podle § 172 školského zákona může být další variantou rozdělení na státní, soukromé, církevní, vojenské, policejní a hasičské.

Za podmínky, že zřizovatelem je kraj, obec a dobrovolný svazek obcí, jsou školy a školská zařízení zřizována jako školské právnické osoby nebo jako příspěvkové organizace podle zvláštního právního předpisu. Pokud je zřizovatelem ministerstvo, školy a školská zařízení jsou zřizovány jako školské právnické osoby nebo jako státní příspěvkové organizace podle zvláštního právního předpisu. Školy a školská zařízení mohou být zřizována jako organizační složky státu, a to za podmínky, že je zřizuje Ministerstvo obrany, Ministerstvo vnitra, Ministerstvo spravedlnosti a Ministerstvo práce a sociálních věcí. Mateřské školy a zařízení školního stravování jim sloužící mohou být zřizovány jako státní příspěvkové organizace podle zvláštního právního předpisu. V situaci, kdy se jedná o diplomatickou misi, zřizuje školy Ministerstvo zahraničních věcí. Funkci zřizování škol a školských zařízení plní ministerstva a ostatní organizační složky státu jménem státu (Školský zákon).

Žáci navštěvují jednotlivé stupně vzdělání podle svého věku. Nejmladší děti od 1 roku mohou navštěvovat jesle. Předškolní (preprimární) vzdělávání je poskytnuto dětem od 2 do 6 let, a to v podobě mateřské školy. Primární a nižší sekundární vzdělávání je poskytováno dětem od 6 do 15 let věku. Toto vzdělávání je poskytováno základní školou, která je rozdělena na 1. a 2. stupeň, přičemž 2. stupeň může nahradit víceleté gymnázium či osmileté konzervatoře. Vyšší sekundární vzdělávání neboli

střední vzdělávání navštěvují žáci od 15 do 18-19 let a je poskytováno střední školou se všeobecným nebo i odborným zaměřením. Poslední terciální vzdělávání je poskytováno vyššími odbornými a vysokými školami (Český statistický úřad, Klasifikace vzdělávání).

2.3.1 Předškolní vzdělávání

Předškolní vzdělávání je podrobně upraveno ve druhé části zákona č. 561/2004 Sb. V předškolním vzdělávání si děti poprvé osvojují pravidla mezilidských vztahů, základních životních hodnot a také pravidla slušného chování. Za pomoci pedagogických pracovníků se dítě v této fázi vývoje správně citově, rozumově a tělesně vyvíjí. V předškolním vzdělávání jsou vytvářeny základní předpoklady pro další fázi vzdělávání, a také odstraněny rozdíly v rozvoji dětí (Školský zákon).

Mateřské školy mohou navštěvovat děti od 2 do 6 let věku. Z důvodu například nedostatku kapacity nemusí být dítě mladší 3 let ke vzdělávání přijato. Poslední školní rok před zahájením povinné školní docházky je pro děti podle zákona č. 561/2004 Sb. § 33 povinný. Zákonný zástupce dítěte má povinnost přihlásit v daném kalendářním roce, kdy začíná povinná předškolní docházka, k zápisu do mateřské školy (Školský zákon).

2.3.2 Základní vzdělávání

Povinnou devítiletou školní docházku lze rozdělit na dvě části 1. a 2. stupeň základní školy. První stupeň zpravidla tvoří 1. – 5. třída, stupeň druhý 6. – 9. třída. Mnohým školám je z důvodu ekonomického, zapříčiněného nízkým počtem žáků, povoleno provozovat pouze 1. stupeň základní školy. Jak uvádí § 44 v zákoně č. 561/2004 Sb., mezi cíle základního vzdělávání je nejprve nutno osvojit si strategie učení, které žákům dopomohou v celoživotním učení. Cílem prvního stupně základní školy je tvořivé myšlení, řešení problémů. Naučit se správně komunikovat nejen s ostatními dětmi, ale i s pedagogickými pracovníky. Velmi důležitým cílem je také schopnost spolupráce a pomoci. Pedagogičtí pracovníci si kladou za cíl naučit děti být ohleduplní a tolerantní k ostatním lidem, k lidem s odlišnou kulturou či hodnotami. Během studia na základní škole by děti měli plně poznat své možnosti a schopnosti a naučit se je uplatňovat spolu s naučenými vědomostmi v dalších etapách studia a života (Český statistický úřad, Klasifikace vzdělávání), (Školský zákon).

Ke splnění povinné školní docházky nemusí dojít pouze na základní škole, ale také splněním druhého ročníku šestiletého gymnázia, čtvrtého ročníku osmiletého

gymnázia nebo osmiletého vzdělávacího programu konzervatoře. Po ukončení základního vzdělávání, bez pokračování středoškolského vzdělávání, přestává být žák žákem k 30. červnu daného školního, pokud se žák rozhodne ve studiu pokračovat na střední škole, přestává být žákem základní školy k 31. srpnu daného školního roku (Školský zákon).

Každý žák základní školy je hodnocen pololetním vysvědčením. Hodnocení jednotlivých předmětů je vyjádřeno klasifikačním způsobem nebo slovně. K postupu do vyššího ročníku je zapotřebí, aby žák prospěl ze všech povinných předmětů, které jsou stanoveny ve školním vzdělávacím programu (Školský zákon). Souhrnné počty základních škol a počty žáků v České republice a zvláště v Jihočeském kraji uvádí tabulka č. 1.

Tabulka č. 1: Počet ZŠ a žáků s povinnou školní docházkou v ČR a v Jihočeském kraji

	2015/16	2016/17	2017/18	2018/19	2019/20
Počet ZŠ v České republice	4 115	4 140	4155	4 172	4 192
- z toho Jihočeský kraj	255	257	260	260	264
Počet žáků s povinnou školní docházkou	921 054	947 497	967 717	982 878	995 257
- z toho Jihočeský kraj	54 054	55 426	56 337	57 070	57 646

Zdroj: Vývojová ročenka školství, MŠMT, (2019), vlastní úprava

2.3.3 Střední vzdělávání

Podle zákona č. 561/2004 Sb., § 59 lze přijmout ke vzdělávání na střední škole žáky, kteří úspěšně dokončili základní vzdělávání. Mezi další požadavky k přijetí do středního vzdělávání patří prokázání vhodných schopností, vědomostí, které žák nabyl po dobu studia na základní škole. Žák rovněž musí prokázat svou zdravotní způsobilost. Po splnění všech podmínek, rozhoduje ředitel dané školy o přijetí nebo naopak nepřijetí na danou střední školu (Školský zákon).

V tomto stupni vzdělávání je podle § 57 hlavním cílem pokračování v rozvoji vědomostí a zkušeností, které žák získal při studiu na základní škole. Získané všeobecné vědomosti se zde nadále rozšiřují, žákům odborných škol jsou zde poskytovány odborné vědomosti, které uplatní ve svém oboru. Pro někoho je střední vzdělávání jen mezikrok,

příprava na vyšší stupeň vzdělávání a pro ostatní příprava na výkon povolání. Při přípravě na výkon povolání je zde kladen důraz na spolupráci s potencionálními zaměstnavateli. Odborné školy se snaží, v rámci spolupráce s potencionálními zaměstnavateli, zajistit účast odborníka z praxe při teoretické přípravě ve škole, zároveň zabezpečují praktické vyučování u zaměstnavatelů (Školský zákon).

Střední školu lze podle § 58 ukončit s následující třemi stupni vzdělání:

1. střední vzdělání,
2. střední vzdělání s výučním listem,
3. střední vzdělání s maturitní zkouškou.

Vzdělávací program pro absolvování střední školy trvá v délce 1 roku nebo 2 let v denní formě vzdělávání. Středoškolské vzdělávání dokončené s výučním listem žák získá ve vzdělávacím programu o délce 2 nebo 3 let denní formy vzdělávání. Středoškolské vzdělávání ukončené maturitní zkouškou lze získat po absolvování šestiletého nebo osmiletého gymnázia, vzdělávacího programu o délce 4 let s denní formou vzdělávání nebo při denní formě vzdělávacího nástavbového studia po dobu 2 let (Školský zákon).

2.3.4 Konzervatoře

Vzdělávací programy konzervatoře lze rozdělit na osmiletý vzdělávací program a na šestiletý vzdělávací program. Podle zákona č. 561/2004 Sb., § 88 lze do osmiletého vzdělávacího programu přijmout žáky, kteří úspěšně ukončili pátý ročník základní školy. K šestiletému vzdělávacímu programu jsou přijímáni žáci, po absolvování povinné školní docházky a úspěšném dokončení základního vzdělávání. K přijetí ke studiu konzervatoře je zapotřebí splnění talentové zkoušky.

Studium konzervatoře rozvíjí znalosti a dovednosti žáka, které nabyl po dobu studia na základní či základní umělecké škole. Hlavním cíle vzdělávání v konzervatoři je dle § 86 školského zákona příprava žáka pro výkon náročných uměleckých nebo uměleckých a umělecko-pedagogických činností v oborech hudba, tanec, zpěv a hudebně dramatické umění.

Stejně tak, jako tomu bylo při středoškolském vzdělávání lze studium konzervatoře rozdělit do více stupňů vzdělávání. Dle § 87 školského zákona lze dosáhnout středního vzdělávání zakončené maturitní zkouškou nebo vyššího odborného vzdělávání v konzervatoři. Střední vzdělávání získá žák po úspěšném ukončení nejméně

4 let v denní formě šestiletého vzdělávacího programu nebo ukončení osmiletého vzdělávacího programu. Vyšší odborné vzdělávání je ukončeno po úspěšném absolvování šestiletého nebo osmiletého vzdělávacího programu.

2.3.5 Vyšší odborné vzdělávání

Podle § 92 školského zákona vyšší odborné vzdělávání rozvíjí a prohlubuje znalosti studenta, které získal při studiu na střední škole. Studentovi vyšší odborné školy je poskytováno všeobecné a odborné vzdělávání, rovněž také praktická příprava, která je nezbytná pro výkon náročných činností. Vyššího odborného vzdělávání dosáhne student po úspěšném absolvování akreditovaného vzdělávacího programu. Při denní formě studia je délka vzdělávání v rozmezí 3 let až 3, 5 roku v případě zdravotnických oborů.

Nezbytnou podmínkou k přijetí ke studiu ve vyšší odborné škole je úspěšné absolvování střední školy zakončené maturitní zkouškou. Při studiu ve vyšší odborné škole jsou studenti hodnoceni vždy za příslušné období. Akreditovaný vzdělávací program stanovuje předměty, či jiné ucelené části učiva, z nichž student koná zkoušku. Veškeré zkoušky je možné dvakrát opakovat (Školský zákon).

Jak udává § 101 školského zákona, studium ve vyšší odborné škole je ukončeno absolutoriem. Absolvent obdrží vysvědčení o absolutoriu a diplom absolventa vyšší odborné školy. Každý absolvent má možnost užívat za jménem titul absolventa vyšší odborné školy „diplomovaný specialista“.

Pro úspěšné absolvování vyššího odborného vzdělávání je zapotřebí úspěšně ukončit poslední ročník vzdělávání. Následné absolutorium je složeno ze zkoušky z odborných předmětů, zkoušky z cizího jazyka a obhajoby absolventské práce (Školský zákon).

2.3.6 Vysoké školství

Nejvyšším stupněm vzdělávání jsou vysoké školy, které upravuje zákon č. 111/1998 Sb., o vysokých školách.

Podle § 1 jsou vysoké školy vrcholnými centry vzdělanosti, poznání a tvůrčí činnosti. Klíčovou úlohu hrají ve vědeckém, kulturním, sociálním a ekonomickém rozvoji společnosti.

Dle § 2 vysoké školy uskutečňují bakalářské, magisterské a doktorské akreditované studijní programy. Vysokou školu je nutno rozlišovat na univerzitní typ a neuniverzitní typ. Označení „univerzita“ mohou používat pouze univerzitní typy vysokých škol. Rozdíl mezi univerzitní a neuniverzitním typem vysoké školy tkví v tom, že vysoká škola univerzitní může nabízet všechny typy studijních programů, taktéž vědeckou a výzkumnou, vývojovou a inovační, uměleckou činnost. Vysoká škola neuniverzitní může provozovat bakalářské a někdy také magisterské studijní programy, oproti univerzitnímu typu vysoké školy se nečlení na fakulty. Dále lze vysoké školy dělit na veřejné, soukromé nebo státní. V případě státní vysoké školy se dále dělí na policejní a vojenskou.

3 Systém financování regionálního školství

Na úvod této kapitoly je nutné definovat, co se pod pojmem regionální školství (dále jen Rgš) skrývá. Valenta (2004) do této institucionální vzdělávací soustavy zahrnuje předškolní, základní, střední, vyšší odborné a speciální školství v ČR. Tímto rozdělením je tato část vzdělávací soustavy od škol vysokých a jiných přímo řízených organizací.

3.1 Systém financování regionálního školství do roku 2020

Podobně jako jiné oblasti státní dotační politiky, je vzdělávání financováno z veřejných rozpočtů. Peková, Pilný, Jetmar (2008) uvádějí, že hospodařit a financovat regionální školství mohou pouze ty instituce, které jsou pověřeny výkonem státní správy v příslušném školství. Mezi takové instituce lze zařadit:

- obce,
- odbory školství krajských úřadů,
- MŠMT,
- Česká školní inspekce,
- Školské rady,
- Ředitelé škol a ředitelé předškolních zařízení nebo školských zařízení.

Velikost rozpočtu pro jednotlivé školy a školská zařízení určuje počet žáků a dětí ve školách (Boukal, Vávrová a kol., 2007), (Peková, Pilný, Jetmar, 2008).

3.1.1 Působnost institucí ve státní správě

Zřizovatelem předškolní, základní a základní umělecké školy a školských zařízení jim sloužící je obec či svaz obcí. Jejich hlavní činnost spočívá v zajištění investičních výdajů a neinvestičních nákladů, vyjma mzdových prostředků na zaměstnance, učebnice a školní pomůcky. Mezi povinnosti obce lze zařadit zajištění podmínek pro povinnou školní docházku dětem s trvalým bydlištěm na území dané obce a totéž zajistit pro děti v posledním ročníku v mateřské škole před nástupem na školu základní. Stravování dětí v těchto zařízeních také spravuje sama obec (Peková, Pilný, Jetmar, 2008).

Původní školské úřady, se sídlem v jednotlivých okresech jsou nahrazeny Odbory školství krajských úřadů (dále jen OŠ KÚ). Jejich funkce spočívá v řízení veškerého školství v daném kraji, vyjma škol vysokých. Přidělují finanční prostředky

jednotlivým školám v krajích. Na rozdíl od obce, OŠ KÚ přiděluje peněžní prostředky na mzdy pracovníků, na učebnice a jiné vzdělávací pomůcky, poskytuje finanční prostředky na výuku zdravotně postižených žáků. Významnou funkcí OŠ KÚ je kontrola hospodaření s finančními prostředky. Školská zařízení zřízená soukromými osobami také finančně zabezpečuje OŠ KÚ. Školy církevní jsou podporovány od MŠMT stejně jako školy, které jsou přímo zřizované MŠMT (Peková, Pilný, Jetmar, 2008). Tabulka č. 2 vyjadřuje běžné výdaje ČR a detailně je zde vyjádřen kraj Jihočeský, zvláště pak základní školy.

Tabulka č. 2: Podíl běžných výdajů ZŠ v poměru s ČR a Jihočeským krajem (v tis. Kč)

	Běžné výdaje
Česká republika	169 341 506
- z toho základní školy	84 122 025,6
Jihočeský kraj	10 424 075,3
- z toho základní školy	5 593 195

Zdroj: Statistická ročenka školství, MŠMT, (2019), vlastní úprava

O tabulce č. 2 výše lze říci, že z celkové sumy 169 341 506 tis. Kč jde Jihočeskému kraji 6 %. Z celkové sumy ČR je na základní vzdělávání poskytováno 50 %. Jihočeský kraj přenechává ze své částky 54 % základnímu vzdělávání.

Školám a školským zařízením jsou, z povinnosti MŠMT, ze státního rozpočtu (dále je SR) a z Národního fondu a ze zahraničí, zajišťovány finanční prostředky, u kterých posléze MŠMT provádí kontrolu. Podmínka pro udělení finančních prostředků je zapsání ve školském rejstříku. Jako další funkci MŠMT lze uvést výkon státní správy ve školství. MŠMT je odpovědno za stav, koncepci a rozvoj vzdělávací soustavy (Peková, Pilný, Jetmar, 2008).

Součástí jednotlivých škol je Rada školy, působící jako samosprávný orgán školy. Umožňuje zákonným zástupcům, žákům, pedagogickým pracovníkům a zřizovateli se aktivně podílet na správě školy. Česká školní inspekce může být požádána Radou školy o kontrolu hospodaření. Rada školy je jmenována částečně zřizovatelem, částečně zákonnými zástupci a žáky, a částečně pedagogickými pracovníky školy (Peková, Pilný, Jetmar, 2008).

Peková, Pilný, Jetmar (2008) uvádějí, že v čele České školní inspekce (ČŠI) je ústřední školní inspektor. Náplní jeho činnosti je navrhnout MŠMT jmenování a odvolání školních inspektorů. Povinností ČŠI je kontrola využívání hospodářských prostředků.

Ředitel školy je zodpovědný za hospodaření se svěřenými prostředky. Mezi ředitelovo pravomoci lze zařadit rozhodování o udělení stipendia, o výši příspěvků na náklady ústavní výchovy a ochranné výchovy, o výši příspěvku na náklady pro zabezpečení hmotné péče pro děti a mládež s celodenní výchovnou péčí a internátních školách, o výši příspěvku na náklady spojené se vzděláváním v základních uměleckých školách (Peková, Pilný, Jetmar, 2008).

3.1.2 Hospodaření základních a středních škol

Pro všechny základní a střední školy je závazné řídit se zákony a vyhláškami o hospodaření s rozpočtovými prostředky SR ČR, a to, protože hospodaří jako příspěvkové organizace. Školský zákon § 160 uvádí, že pokud škola či školské zařízení potřebuje finanční prostředky nad rozsah finančních prostředků ze státního rozpočtu musí je získat z jiných finančních zdrojů. Jiným finančním zdrojem mohou být prostředky od zřizovatele či vlastní příjmy. Největší příjem, se kterým školy hospodaří jsou dotace, které jim přiděluje MŠMT prostřednictvím OŠ KÚ. Pomocí odepisování investičního hmotného majetku si školy vytváří zdroj finančních prostředků. Jestliže škola disponuje přebytkem, může si částku ponechat do dalšího období (Peková, Pilný, Jetmar, 2008), (Školský zákon).

Výdaje na provoz školy:

- náklady na mzdy, sociální a zdravotní pojištění,
- energie a materiál,
- daně a poplatky,
- služby, cestovné a ostatní náklady.

Mezi hlavní příjmy školy lze zařadit:

- dotace od krajských úřadů,
- úroky z vlastních finančních prostředků,
- prodej materiálu,
- ostatní výnosy (Peková, Pilný, Jetmar, 2008).

3.1.3 Hospodářská činnost škol

Za předpokladu, že hospodářská činnost nenarušuje hlavní poslání a úkoly školy, může být tato činnost vykonávána. Neinvestiční výdaje (dále jen NIV) představují hlavní složku výdajů školství. Výše NIV závisí na počtu žáků, počtu tříd a současných úkolech školství. S podílem až 65 % z ročního rozpočtu jsou mzdy nejobjemnější složkou NIV. Výše mzdových nákladů je odvozena od mzdových předpisů ve školství a organizačních pokynech od MŠMT (Peková, Pilný, Jetmar, 2008).

3.1.4 Rozdělování prostředků v Rgš

Rozdělování finančních prostředků se řídí podle počtu žáků a podle nákladnosti poskytovaného vzdělávání. Peková, Pilný, Jetmar (2008) uvádějí, že mezi všeobecné zásady pro rozdělování finančních prostředků patří spravedlnost, průhlednost, objektivnost, demokratičnost a hospodárnost. V zákoně č. 561/2004 Sb. lze nalézt úplná pravidla pro rozdělování peněžních prostředků. Mezi zdroje financování Rgš lze zařadit:

- státní rozpočet,
- zřizovatel (MŠMT, kraj, obec, svazek obcí, fyzická osoba),
- vlastní a doplňková činnost,
- fondy organizací,
- ostatní zdroje (dary, programy EU, plnění pojišťoven).

Závazné ukazatele NIV:

- platové prostředky,
- odvody na sociální a zdravotní pojištění z mezd,
- ostatní neinvestiční výdaje (dotace soukromým školám, dotace církevním školám),
- limit počtu zaměstnanců.

Do roku 2020 je v Rgš používána tzv. normativní rozpočtová metoda. Peková, Pilný, Jetmar (2008, str. 326) tuto metodu definují jako: „*průměrné neinvestiční výdaje připadající na jednotku výkonu, tj. na jednoho žáka nebo studenta vzdělávaného, stravovaného, ubytovaného.*“ V této metodě je nutno stanovit základní hodnoty:

- počet žáků na 1 plný úvazek pedagoga (dále jen Np),
- počet žáků na 1 plný úvazek nepedagogického pracovníka (dále jen No),
- variabilní ostatní NIV na 1 žáka (dále jen ONIV),

- fixní ostatní NIV na jednu třídu.

Finanční prostředky jsou školám přidělovány KÚ na základě krajských normativů, oproti finančním prostředkům získané od MŠMT je rozdíl v tom, že MŠMT finanční prostředky přiděluje na základě republikových normativů, které se vážou na věkové normativy. Normativní metoda má 2 po sobě jdoucí kroky:

1. určení počtu pedagogických pracovníků a nepedagogických pracovníků a těmto počtům odpovídající výše platových prostředků,
2. určení objemu ostatních NIV (Peková, Pilný, Jetmar, 2008).

Pro další postupy je důležité zmínit základní normativní ukazatele. Prvním ukazatelem jsou výkony (dále jen V), což jsou počty žáků, studentů, chovanců. Dalším ukazatelem je výkon připadající na 1 plný úvazek pedagogického pracovníka (dále jen Np), pod ním se také skrývá počet žáků, chovanců. Výkon připadající na 1 plný úvazek nepedagogického pracovníka (dále jen No) je dalším ukazatelem. Posledním ukazatelem je výše ostatních neinvestičních výdajů na jednoho žáka (dále jen ONIV). Výpočet normativů – NP je uveden níže.

$$Np = \check{Z} / \left(\frac{H}{VP} \right) \quad (1)$$

Kde:

\check{Z} ... průměrný počet žáků ve třídě,

H ... udává finančně zabezpečený průměrný počet hodin odučený týdně ve třídě včetně nezbytně nutného počtu dělených hodin odpovídajících počtu žáků ve třídě.

VP ... průměrná míra vyučovací povinnosti pedagogů v hodinách za týden (Peková, Pilný, Jetmar, 2008, str. 329).

OŠ KÚ přiděluje peněžní prostředky za pomoci krajských normativů. Při této činnosti musí být dodrženy základy průhlednosti, jakými jsou např.:

- zveřejnění republikových i krajských metodik rozpisu,
- zveřejnění krajské bilance rozpočtu včetně rezervy,
- zveřejnění krajské soustavy normativů, aj.

Finanční normativy lze rozdělit podle vládní úrovně na státní a krajské. Za pomoci těchto normativů jsou financovány odměny pro pedagogické pracovníky,

výdaje na učební pomůcky a jiné výdaje. Peková, Pilný, Jetmar (2008) ve své knize definují státní normativy jako průměrný příspěvek státu na pokrytí nákladů na jednoho žáka na určitém typu školy, jež byly stanoveny jako průměrné hodnoty pro celou republiku. Místní normativy jsou v knize definovány jako výše výdajů připadajících na jednotku výkonu na kalendářní rok. Povinností KÚ je vytvořit rezervu na činnosti, které nejsou dané v rozpočtu. Následující výpočet představuje NIV pro jednotlivé typy škol:

$$\frac{1}{NP} \times 12 \times 1,37 \times (K1 + K2) + \frac{1}{No} \times 12 \times 1,37 \times (K3 + K4) + ONIV \quad (2)$$

Kde:

K1 ... průměrná měsíční výše nárokových složek platů pedagogických zaměstnanců,

K2 ... průměrná měsíční výše nenárokových složek platů pedagogických zaměstnanců,

K3 ... průměrná měsíční výše nárokových složek platů ostatních zaměstnanců,

K4 ... průměrná měsíční výše nenárokových složek platů ostatních zaměstnanců,

ONIV ... průměrná roční výše ostatních neinvestičních výdajů připadající na jednotku výkonů.

Tyto normativy jsou platné pouze pro denní formu studia, pro ostatní formy studia je výpočet vyjádřen z procentní částky normativu denního studia (Peková, Pilný, Jetmar, 2008), (Valenta, 2004).

Neodmyslitelnou složkou rozpočtu jsou školské aktivity. Lze je rozřadit do dvou skupin – započítané aktivity, nezapočítané aktivity. Vzdělávání na základní, středních školách, speciálních školách a v dětských domovech je možno řadit do skupiny první. O nezapočítaných aktivitách lze také hovořit jako o úplných či částečných sociálních dávkách. Nejčastějším typem je stravování ve školní jídelně, poskytování ubytování ve školních zařízeních, možnost školní družiny. Pro každou aktivitu určuje školský úřad cenu na jednoho žáka. Nejprve ale musí být zajištěny finanční prostředky na započítanou aktivitu, tzn. na výuku (Peková, Pilný, Jetmar, 2008).

Jednotlivé školy a školská zařízení hospodaří také s příjmy. Příjem lze získat z pronájmu tělocvičny nebo stravování osob z vnější aj. Každý OŠ KÚ stanovuje školám předem dané příjmy, kterých musí dosáhnout na 1 žáka za rok. Školy a školská

zařízení, která získávají příjmy od obce nebo jiného zřizovatele mají výdajový normativ snížen o příjmový normativ od svého zřizovatele (Peková, Pilný, Jetmar, 2008).

Část NIV tvoří volné prostředky, přibližně 1,5-2 %. Tyto prostředky krajský úřad vynakládá na opravy budov škol a školských zařízení, zřizována MŠMT a OŠ KÚ. Dále na matematické třídy gymnázií, přípravné třídy pro romské děti, financování speciálního školství aj. (Peková, Pilný, Jetmar, 2008).

Peková, Pilný, Jetmar (2008) uvádějí, že OŠ KÚ je povinna do 30 dnů od obdržení rozpočtu od MŠMT sestavit rozpočet pro všechny školské organizace. Při sestavování je pro ni závazné držet se republikových normativů.

3.2 Systém financování regionálního školství po roce 2020

3.2.1 Reforma financování Rgš

Organizační zajištění provádí a řídí MŠMT. Pro správné fungování nového systému financování Rgš je potřeba, aby se všichni vedoucí pracovníci škol a školských zařízení dostatečně seznámili s novou legislativou. Reforma se opírá především o rozpočtovou kapitolu 333 – MŠMT. Změna probíhá především v oblasti rozhodování o zabezpečení výuky a hospodaření s prostředky na platy zaměstnanců. Nejvíce se reforma dotýká pedagogických a nepedagogických pracovníků, a to konkrétně jejich platů, se kterými souvisí zákonné odvody a ONIV. Reforma se nedotýká církevních škol, pouze škol a školských zařízení, která jsou zřizována krajem, obcí či svazkem obcí. Finanční prostředky jsou rozdělovány jednotným způsobem pro celou ČR, nikoliv již pomocí 14 – ti soustav krajských normativů. Veškeré předpisy pro nový systém financování Rgš je uzákoněno v zákoně č. 101/2017 Sb., kterým se mění zákon č. 561/2004 Sb. Veškeré změny nabyly účinnosti k 1. lednu 2020. Největší změnou je, že finanční prostředky již nejsou rozdělovány podle počtu žáků, studentů. Nyní se finanční prostředky podle MŠMT rozdělují podle počtu hodin výuky, které jsou financovány při daném naplnění tříd žáky. Přidělování finančních prostředků velmi usnadňuje předvídatelnost objemu rozpočtovaných prostředků pro jednotlivé školy, jedinou variabilní složkou jsou nenárokové složky pedagogických pracovníků. Ředitelé škol a školských zařízení musí věnovat náležitou pozornost vyplňování podkladů pro zajištění finančních prostředků. Jedná se o výkonové výkazy a o čtvrtletní výkazy o práci. Nově

jsou finanční prostředky přiřazovány pomocí základního rozpočtu (Havelka, Kaplán a kol., 2019).

3.2.2 Základní principy

MŠMT vydalo prováděcí předpisy, které souvisí se změnou financování školství, mezi tyto předpisy lze podle Havelky, Kaplána a kol. (2019) zařadit:

- Vyhláška č. 14/2016 Sb., o předškolním vzdělávání,
- Vyhláška č. 48/2005 Sb., o základní vzdělávání a některých náležitostech plnění povinné školní docházky,
- Vyhláška č. 13/2005 Sb., o středním vzdělávání a vzdělávání v konzervatořích,
- Vyhláška č. 74/2005 Sb., o zájmovém vzdělávání,
- Vyhláška č. 27/2016 Sb., o vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami a žáků nadaných,
- Nařízení vlády č. 123/2018 Sb., kterým se stanoví pro základní školy a střední školy zřizované krajem, obcí nebo svazkem obcí maximální počet hodin výuky financovaný ze státního rozpočtu na jednu třídu v oboru vzdělání v závislosti na počtu žáků ve třídě a pro konzervatoře zřizované krajem, obcí nebo svazkem obcí maximální počet hodin výuky financovaný ze státního rozpočtu na jeden ročník v oboru vzdělání v závislosti na počtu žáků v ročníku,
- Novela vyhlášky č. 492/2005 Sb., o krajských normativech.

Předmětem státní regulace není odměňování a rozsah práce pedagogů v soukromém či církevních sektoru. Proto se těchto škol reforma netýká. Dále jsou z reformy financování vyjmuty základní umělecké školy, zde jsou stanoveny normativy na žáka v jednotlivých uměleckých oborech, a to celorepublikově pomocí MŠMT. Rovněž jsou z reformy vyjmuty vyšší odborné školy. Nejvíce se nový systém financování dotýká mateřských, základních, středních škol a konzervatoří, školních družin (Havelka, Kaplán a kol. 2019).

Do finančních prostředků pro jednotlivé školy lze zařadit prostředky pro:

- pedagogy ve školách a školní družině,
- nepedagogy ve školách,
- na ostatní neinvestiční výdaje ve školách,
- na podpůrná opatření (Havelka, Kaplán a kol., 2019).

Novým ukazatelem je hodnota PHmax neboli maximální počet hodin výuky, které jsou financovány ze státního rozpočtu. Rovněž je také limitován počet učitelů, úvazků, který je stanoven jako maximální počet hodin výuky na jednu třídu v oboru vzdělání v závislosti na počtu žáků ve třídě. Nepedagogičtí pracovníci jsou limitováni finanční objemem prostředků, které daná škola má k dispozici. Výjimkou je nepedagogická práce ve školní družině a školní jídelně, tam i nadále zůstává normativ stanoven krajským úřadem. Změna se rovněž netýká pravomocí ředitele školy, i nadále rozhoduje sám o tom, jak s přidělenými finančními prostředky naloží (Havelka, Kaplán a kol., 2019).

V denní formě studia se podle Havelky, Kaplána a kol. (2019) PHmax řídí podle oborů vzdělání základního a středního vzdělávání na 1 třídu v závislosti na průměrném počtu žáků v ročníku. Dále podle oborů vzdělání poskytovaných v konzervatoři na 1 ročník v závislosti na průměrném počtu žáků v ročníku. Podrobnosti pro sestavování PHmax pro denní formu studia lze nalézt v nařízení vlády č. 123/2018 Sb. Stanovení PHmax je rozdílný mezi základní, střední školou a konzervatoří. Pro ZŠ a SŠ je stanoven maximální počet hodin jako součet všech maximálních počtů hodin na třídu, kdežto pro konzervatoře je stanoven maximální počet hodin jako součet všech maximálních počtů hodin na ročník.

Havelka, Kaplán a kol. (2019) uvádějí pro ostatní formy studia, jako je večerní forma, kombinovaná forma, dálková formy nebo distanční forma se PHmax stanovuje jako násobek PHmax, který uvedla vláda ve svém nařízení. Viz tabulka č. 3.

Tabulka č. 3: Výpočet PHmax pro ostatní formy studia

Večerní forma studia	0,3násobek
Kombinovaná forma studia	0,26násobek
Dálková forma studia	0,2násobek
Distanční forma studia	0,05násobek

Zdroj: Reforma financování regionálního školství, (2019), vlastní úprava

Žáci, kteří se vzdělávají individuální formou, nejsou započítáváni do počtu žáků ve třídě. Za žáka na 1. stupni ZŠ se PHmax zvyšuje v počtu hodin o 0,25 hodiny. V případě 2. stupně činí tato hodnota 0,5 hodiny (Havelka, Kaplán a kol., 2019).

4 Metodika

Praktická část práce se zabývá dopady a změnami v rozpočtu přímých výdajů poté co vstoupila v platnost reforma financování Rgš 1. 1. 2020. Spolu s tím souvisí výpočet hodnoty PHmax a následné porovnání s hodnotou PH školy. Dále se praktická část práce věnuje stanovení průměrných peněžních prostředků na žáka a následné porovnání s předešlým rokem, který byl financován ještě podle původního systému financování. V závěru praktické části je veden rozhovor s odpovědným pracovníkem ZŠ a MŠ Dubné, který se podělil o své názory na danou problematiku reformy financování Rgš.

4.1 Výpočet PHmax

Parametr PHmax v novém, aktuálním systému financování Rgš představuje maximální počet hodin, které jsou financovány MŠMT. Pro výpočet parametru PHmax je zapotřebí znát počet tříd na 1. stupni a počet žáků navštěvující tyto třídy a zvlášť počet tříd na 2. stupni a počet žáků navštěvující tyto třídy. Dalším krokem potřebným k dosažení výsledku je hodnota průměrného počtu žáků ve třídě na 1. stupni a zvlášť na 2. stupni. S těmito hodnoty počítá tabulka č. 4 pro stanovení pásma pro příslušné PHmax. Z daného pásma je vybrána hodnota, která je následně vynásobena počtem tříd na daném stupni. Pro konečný výsledek je zapotřebí sečíst hodnotu PHmax pro 1. stupeň a hodnotu PHmax pro 2. stupeň. Zvlášť se provádí výpočet, pokud škola zřizuje třídu pro žáky s mentálním postižením podle § 16 odst. 9 ŠZ. Princip výpočtu zůstává stejný, akorát se mění v závěru hodnota, kterou je násoben počet tříd.

Tabulka č. 4: Stanovení pásma pro příslušné PHmax

Základní škola s ročníky 1. a 2. stupně, která má nejvýše 2 třídy v každém ročníku	8 a méně	více než 8-10	více než 10, méně než 15	15-20	více než 20-24	více než 24-27	více než 27
Základní škola (1. stupeň)	10	16	23	25	28	31	33
Základní škola (2. stupeň)	13	21	29	34	41	45	48

Zdroj: Reforma financování regionálního školství, 2019 (vlastní úprava)

4.2 Celkové prostředky školy na jednoho žáka ZŠ a MŠ Dubné

Při tomto výpočtu bylo zapotřebí provést přepočty žáků, jelikož počet žáků je vždy udáván na školní rok, nikoliv kalendářní rok. Přepočet byl proveden součtem dvou po sobě jdoucích školních roků a následně vydělen dvěma. Nejdříve byla stanovena průměrná částka připadající na žáka z rozpočtu nepřímých nákladů. K tomu je zapotřebí znát částku celkem, vypíchnutou z rozpočtu nepřímých nákladů, a následně vydělenou přepočteným počtem žáků. Stejný postup je aplikován i v případě rozpočtu přímých výdajů, jedinou změnou je, že se počítá s celkovou částkou NIV. Pro kompletní porovnání se obě částky sečetly.

4.3 Porovnání původního a aktuálního systému financování

V původním systému financování Rgš platného do 31.12.2019 se finanční prostředky rozdělovaly především podle počtu žáků a dále pomocí republikových a následně krajských normativů. Což mnohdy vedlo k tzv. „honbě na žáka“, na úkor kvalitní výuky. Nyní, podle aktuálního systému financování Rgš, jsou finanční prostředky přidělovány školám jednotně pro celou ČR pomocí parametru PHmax, o kterém se zmiňuji výše. Stále zde hraje určitou roli počet žáků, ale už ne tak významnou jako tomu bylo v letech minulých. Naopak parametr PHmax umožňuje většině školám navýšit počet vyučovacích hodin a zaměstnat nové pedagogy. A to má za následek, oproti dřívějšímu systému, zkvalitnění výuky.

4.4 Rozhovor s odpovědným pracovníkem

V závěru praktické části práce je veden odborný rozhovor týkající se problematiky systémů financování s ředitelem ZŠ a MŠ Dubné, PhDr. Václavem Meškánem, Ph.D. V rozhovoru jsou zodpovězeny otázky týkající se porovnání „starého a nového“ systému financování škol, přínosy a rizika novely financování. Rozhovor se také dotýká otázky vlivu pandemie COVID-19 na hospodaření školy.

5 Charakteristika vybrané školy

Pro vypracování své bakalářské práce jsem si vybrala Základní školu a Mateřskou školu Dubné. Škola se nachází v obci Dubné nedaleko Českých Budějovic. Základní škola a Mateřská škola Dubné byla zřízena jako příspěvková organizace obcí Dubné. Mezi činnosti, které vykonává, včetně základní a mateřské školy, lze zahrnout školní družina, školní jídelna. Za důležitou zmínku stojí zřízení Nadačního fondu ZŠ a MŠ Dubné, který slouží k organizaci charitativní akcí, pro pomoc rodinám žáků v tíživé finanční situaci. Nadační fond napomáhá financovat akce, kroužky a stravné žákům.

Základní škola se drží motta "moderní vesnická škola". Přičemž kombinuje ráz vesnické školy, ve smyslu rodinné atmosféry a moderní přístupy ke vzdělávání, jelikož několik tříd ve škole je vybaveno nejmodernějšími technologiemi, jako jsou interaktivní tabule nebo interaktivní podlaha pro vzdělávání nejmenších dětí.

Do školského obvodu Základní školy Dubné patří několik malebných vesniček a obcí z úpatí Blanského lesa. Například Branišov, Třebín, Čakov, Žabovřesky, Lipí, Jankov. Právě do obce Jankov spadá známá vesnička zapsaná na seznamu světového kulturního a přírodního dědictví UNESCO Holašovice.

Základní škola má 9 ročníků, proto ji můžeme označit za plně organizovanou. Školu každoročně navštěvuje 300-400 žáků, kteří jsou rozmístěni do 18 tříd, z čehož se 11 tříd nachází na 1. stupni a 7 tříd na 2. stupni. Při základní škole je zřízena školská rada s 9 členy. Své zastoupení zde mají členové pedagogického sboru, zákonní zástupci a zřizovatel. V tabulce č. 4 je uveden stav počtu žáků a v tabulce č. 5 vývoj počtu zaměstnanců za sledované období. Hodnoty jsou vždy uváděny za školní rok.

Tabulka č. 5: Počet žáků za období 2016/2017-2020/2021

Rok	2016/2017	2017/2018	2018/2019	2019/2020	2020/2021
Počet žáků	336	336	352	383	388

Zdroj: Výroční zprávy školy 2016/2017–2020/2021 (vlastní úprava)

Tabulka č. 6: Počet zaměstnanců za školní rok 2016/2017-2020/2021

Rok	2016/2017	2017/2018	2018/2019	2019/2020	2020/2021
Celkem zaměstnanců (fyzický počet) *	50	50	53	53	57
-z toho učitelé ZŠ	22	22	23	23	28
-z toho učitelky MŠ	8	8	8	8	8
-z toho asistent pedagoga ZŠ	2	1	2	4	3
-z toho asistent pedagoga MŠ	-	-	-	1	-
-z toho chůva v MŠ	-	-	1	1	-
-z toho vychovatelky	4	4	5	5	6
- z toho provozní zaměstnanci	14	15	15	15	16

*Někteří zaměstnanci působí na více úsecích zároveň

Zdroj: Výroční zprávy školy 2016/2017–2020/2021 (vlastní úprava)

Ve sledovaném období lze pozorovat narůstající počet žáků a velice pozvolný, či spíše vyrovnaný stav zaměstnanců. Tento jev lze přisuzovat systému rozdělování finančních prostředků ze státního rozpočtu. Vyjma roku druhé části školního roku 2019/2020 a školního roku 2020/2021 se příspěvek ze státního rozpočtu řídil podle republikových normativů, ty stanovovaly příspěvek na žáka, v důsledku toho zde můžeme vidět zvyšování počtu žáků. (Rozpočet kapitoly 333 MŠMT, 2019)

Základní škola a Mateřská škola dlouhodobě spolupracuje s pedagogicko-psychologickou poradnou v Českých Budějovicích, s Magistrátem města České Budějovice, s SPC pro zrakově postižené v Českých Budějovicích, s SPC při Základní škole logopedické v Týně nad Vltavou a SPC při DC Arpida, o.s., v Českých Budějovicích.

6 Vliv reformy financování na rozpočet školy, komparace se starým systémem financování

Tato kapitola se zabývá podrobným popisem rozpočtů ZŠ a MŠ Dubné. Rozpočty jsou rozděleny podle zdrojů financování. Nejprve je zde popsán rozpočet nepřímých, provozních výdajů, který je financován z veřejného rozpočtu obce Dubné. Druhým rozpočtem je rozpočet přímých výdajů, který je financován ze státního rozpočtu. Konkrétněji se rozpočtováním financí pro regionální školství zabývá MŠMT. (Valenta, 2004)

6.1 Rozpočet nepřímých, provozních nákladů

ZŠ a MŠ Dubné sestavuje provozní rozpočet na jeden rok. Provozní rozpočet je důkladně vytvořený rozpočet, který se zaměřuje na finanční pokrytí běžných nákladů. Při sestavování provozního rozpočtu je potřeba dbát na to, aby existovaly finanční prostředky na pokrytí veškerých nákladů a rozpočet byl sestavován vyrovnaně. ZŠ a MŠ Dubné, jakožto nezisková organizace, musí brát v potaz také předpokládanou výši darů a ostatních zdrojů příjmů, tak aby vystačily na pokrytí očekávaných nákladů.

Rozpočet nepřímých, provozních nákladů obsahuje příspěvek zřizovatele na provoz, v našem případě je zřizovatel obce Dubné. Součástí rozpočtu je příjem z vedlejší hospodářské činnosti, kterou je pro ZŠ a MŠ Dubné pronájem tělocvičny. Příjem ze školkovného a poplatku za školní družinu je dalším příjmem, který se objevuje v daném rozpočtu. Výše úplaty za MŠ a školní družinu se každoročně stanovuje tak, že nejvyšší možná částka se stanoví jako 50 % skutečných průměrných měsíčních neinvestičních nákladů MŠ/školní družiny, které připadají na jedno dítě, účastníka v MŠ, školní družině v uplynulém kalendářním roce.

V tabulce č. 6 je zobrazen rozpočet nepřímých nákladů pro rok 2019 a 2020. Rozpočet pro rok 2019 byl sestavován ještě podle původního systému financování, zatímco rozpočet pro rok 2020 byl již sestavován podle nového způsobu financování školství. Finanční částka je škole vyplácena ve čtvrtletních zálohách.

Tabulka č. 7: Rozpočet nepřímých nákladů v roce 2019 a 2020 (v Kč)

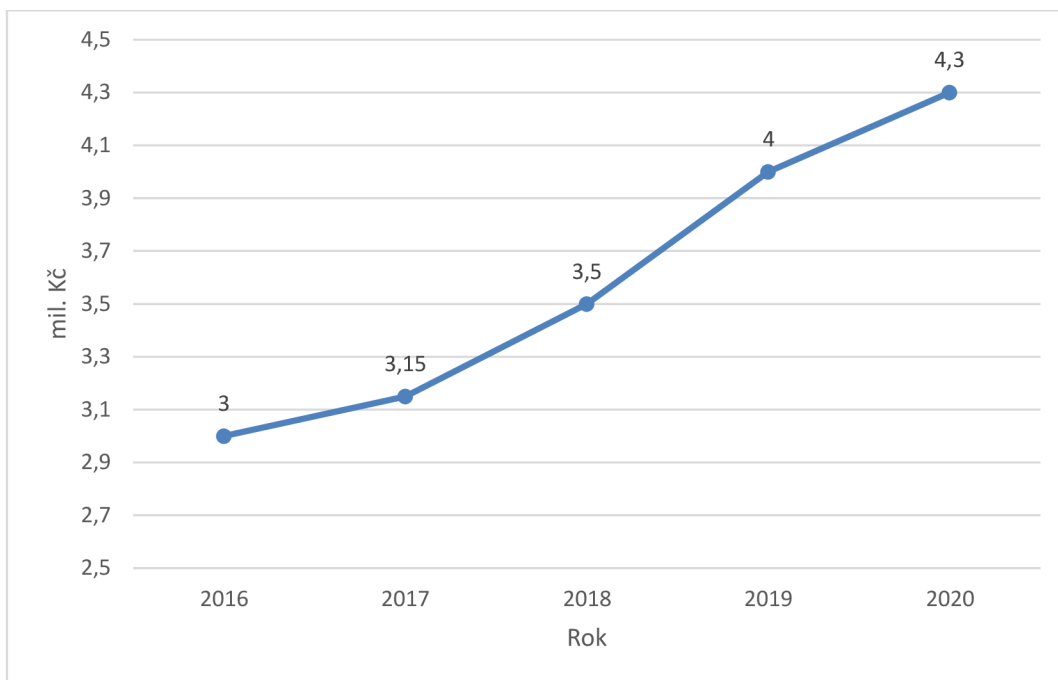
	2019	2020
<u>Náklady</u>		
DDHM	400 000	400 000
Materiál	400 000	500 000
Opravy	500 000	600 000
Voda, energie, plyn	1 100 000	1 200 000
Služby	800 000	800 000
Jiné náklady	400 000	400 000
Odpisy	800 000	800 000
<u>CELKEM</u>	4 400 000	4 700 000
<u>Výnosy</u>		
Příspěvek zřizovatele na nepřímé náklady	4 000 000	4 300 000
Vedlejší hospodářská činnost	100 000	100 000
Úplata za předškolní vzdělávání	200 000	200 000
Úplata za družinu	100 000	100 000
<u>CELKEM</u>	4 400 000	4 700 000

Zdroj: Rozpočet nepřímých nákladů 2019 a 2020, Interní materiály školy (vlastní úprava)

V přiložené tabulce č. 6 lze vidět, že rozpočty nepřímých nákladů byly, stejně tak jako v jiných letech, sestavovány pro obě pozorovaná období vyrovnaně. Lze pozorovat navýšení rozpočtu v oblasti nákladů, a to konkrétně v případě Materiálu a Oprav, které je zapříčiněno zvyšujícími se cenami materiálu a plánovanými opravami na budově škole. Mírné navýšení je možné také vidět v položce Voda, energie, plyn. Tato položka je v rozpočtech v období 2016-2020 každoročně navyšována. Její navýšení je způsobeno vyššími odběratelskými cenami a větším počtem žáků a zaměstnanců, který má za následek vyšší spotřebu. V oblasti výnosů lze vidět jedinou změnu v rozpočtu, a to v příspěvku od zřizovatele obce Dubné. Je zde vidět navýšení o

300 000 Kč. V grafu č. 1 lze pozorovat vývoj příspěvku zřizovatele na nepřímé náklady za období 2016-2020.

Graf č. 1: Příspěvek zřizovatele na nepřímé náklady v období 2016-2020 (v mil. Kč)

Zdroj: Rozpočet nepřímých nákladů 2016-2020, Interní materiály školy (vlastní úprava)

Z grafu č. 1 lze vyčíst každoroční konstantní navyšování příspěvku od zřizovatele na nepřímé náklady. Příspěvek od zřizovatele je určován tak, aby pokryl zbylé náklady, které nepokryjí ostatní výnosy.

6.2 Rozpočet přímých výdajů

Rozpočet přímých výdajů obsahuje prostředky na platy, ostatní osobní náklady (dále jen OON), ostatní neinvestiční výdaje (dále jen ONIV) a další závazné či orientační ukazatele. V našem případě se jedná vždy o poslední verzi rozpočtu, tzv. odpovídá skutečnému čerpání. Rozpočet přímých výdajů je vždy sestavován na jeden kalendářní rok. Finanční částky jsou škole vypláceny ve čtvrtletních zálohách.

V tabulce č. 7 je jako první závazný ukazatel uváděn limit zaměstnanců. Limit zaměstnanců udává maximální možný přepočtený počet zaměstnanců, aby jejich platy byly zajištěny ze státního rozpočtu při zachování rozpočtovaného mzdového vývoje. Tento ukazatel je psaný jako závazný, ale v případě potřeby lze zažádat MŠMT o jeho zvýšení. (Školský portál Karlovarského kraje, Zásady 2021 rozpisu přímých výdajů pro rok 2021)

Neinvestiční výdaje (dále jen NIV) jsou tvořeny z prostředků na platy. Z ostatních osobních nákladů (dále jen OON), odvodů, fondu kulturních a sociálních potřeb (dále jen FKSP) a ostatních neinvestičních výdajů (dále jen ONIV). NIV jsou součástí běžných výdajů, každoročně se opakující příjmy a výdaje. (Valenta, 2004)

Plat zaměstnance školy určuje ředitel školy podle zákona č. 262/2006 Sb., zákoníku práce, nařízení vlády č. 564/2006 Sb., o platových poměrech zaměstnanců ve veřejných službách a správě ve znění pozdějších předpisů, a také podle vnitřního platového předpisu. Plat ředitele školy určuje zřizovatel. Plat je rozdělen na základní plat, osobní ohodnocení, odměna a příplatky. Podle dosaženého vzdělání je zaměstnanec zařazen do platové třídy. Systém osobních ohodnocení byl změněn k 1.9.2020 a nepřímo souvisí s reformou a navyšováním prostředků na platy. Systém osobních ohodnocení se skládá ze 3 složek – výkonná, organizační, kariérní. V případě kariérní složky zde hraje velkou roli doba pedagogické praxe.

OON jsou další částí NIV, patří mezi ně podle § 09, odst. 5 a § 138 zákona č. 262/2006 Sb., zákoník práce, ve znění pozdějších předpisů odměny za práci vykonanou mimo vyhrazenou pracovní dobu. Odměny za práci, při které nevzniká pracovní vztah, takovým příkladem může být práce znalců na posudky, odměny pro členy zastupitelstev územních samosprávních celků nebo také odměny pro žáky, učně za práci odvedenou v rámci výuky při odborném výcviku. Při rozvázání pracovního vzniká odstupné, které je nedílnou součástí OON (ISPV – mzdy a platy podle profesí).

Do povinných odvodů, které jsou zaměstnanci strhávány z platu, se řadí sociální a zdravotní pojištění. V tabulce č. 7 je vidět ta část pojištění, kterou platí zaměstnavatel. V roce 2019 byla sazba, placená zaměstnavatelem, pro sociální pojištění 25 % a pro zdravotní pojištění 9 % z hrubé mzdy. V polovině roku, přesněji 1.7.2019 došlo ke snížení sociálního pojištění o 0,2 % na konečných 24,8 %, sazba zdravotního pojištění zůstala nezměněna. V tabulce č. 7 nebyla tato změna v průběhu roku zohledněna, jedná se o orientační ukazatel. Skutečná výše byla zohledněna až v konečném vyúčtování na konci kalendářního roku 2019. Rok 2020 začal již se sazbou pro sociální pojištění 24,8 % a sazbou pro zdravotní pojištění 9 % z hrubé mzdy. Do FKSP je jak pro rok 2019, tak i pro rok 2020 přispíváno ve výši 2 % z prostředků na platy. FKSP umožňuje zaměstnancům příspěvkové organizace pobírat výhody, jakožto například příspěvek na vstupenky na kulturní nebo sportovní události, rekreační zájezdy.

V tabulce č. 7 lze vidět hodnotu ONIV, kterou škole poskytuje MŠMT. Tato částka je určena např. k nákupu učebních pomůcek, jako jsou třeba odborné knihy, mapy, projekční přístroje, nářadí používané při tělesné výchově, mikroskopy atd. Dále jsou také určena na úhradu cestovného, školení zaměstnanců, zvýšené náklady pro výuku studentů zdravotně postižených (ONIV metodika: Brandýs nad Labem).

V tabulce č. 7 je porovnán rozpočet přímých výdajů pro rok 2019, podle starého systému financování školství a rozpočet přímých výdajů pro rok 2020, který je již financován podle nového systému financování školství.

Tabulka č. 8: Rozpočet přímých výdajů za rok 2019 a 2020 (v Kč)

	2019	2020
<u>Závazné ukazatele:</u>		
Limit zaměstnanců (stav zaměstnanců)	52,40	56,53
NIV celkem	27 127 000	32 988 755
-z toho prostředky na platy	19 297 264	23 396 577
-z toho OON	250 000	150 000
<u>Orientační ukazatele:</u>		
Odvody	6 646 070	7 958 743
FKSP	385 945	467 931
ONIV	547 721	1 015 504

Zdroj: Rozpočet přímých výdajů 2019 a 2020, Interní materiály školy (vlastní úprava)

V tabulce č. 8 je detailně rozpočítán vývoj finančních prostředků na platy zaměstnanců vč. OON za období 2016-2020. Za dané období poskytlo MŠMT celkem 86 968 692 Kč na platy zaměstnanců. Je zde vidět postupné navyšování mzdových nákladů (dále jen MN), které je částečně dáno zvyšováním platů učitelů a platů obecně. A také se zde v roce 2020 díky novému systému financování pomocí výpočtu PHmax objevil prostor pro navýšení počtu vyučovacích hodin až do PHmax, což se zjevně následně projevilo ve vyšším nárůstu MN. Zatímco v průběhu celého období lze vidět nárůst průměrného měsíčního platu zaměstnance přibližně o 3 tis. Kč, v roce 2020 je to

přibližně o 5 tis. Kč. Počet zaměstnanců byl stanoven přepočtem, jelikož stav zaměstnanců je vždy uváděn na školní rok, nikoliv rok kalendářní.

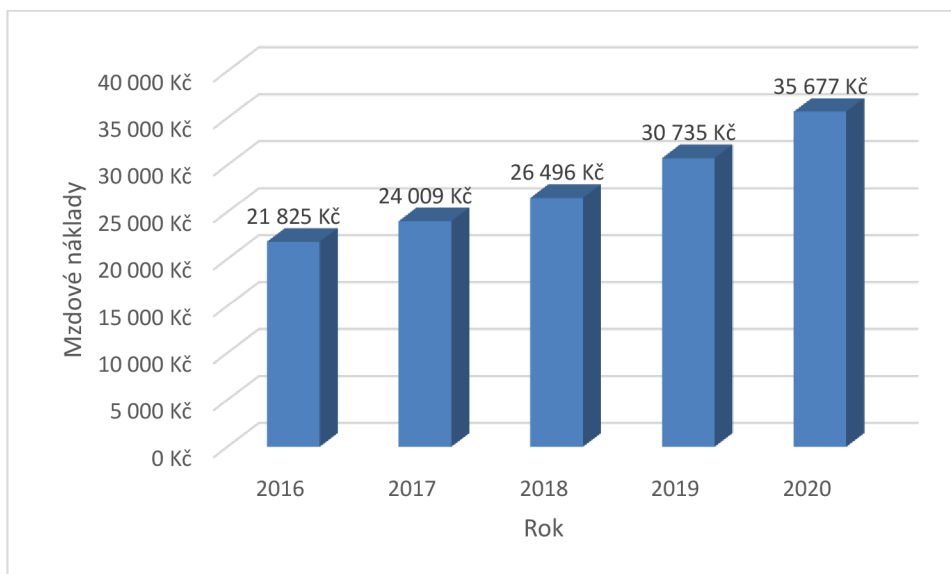
Tabulka č. 9: Vývoj mzdových nákladů na zaměstnance v období 2016-2020 (v Kč)

	2016	2017	2018	2019	2020
Počet zaměstnanců	50	50	51,5	53	55
MN	13 095 000	14 405 508	16 374 343	19 547 264	23 546 577
Průměrné roční MN/zaměstnanec	261 900	288 110	317 948	368 816	428 120
Průměrné měsíční MN/zaměstnanec	21 825	24 009	26 496	30 735	35 677

Zdroj: Interní materiály školy (vlastní úprava)

Lepší shrnutí o průměrném měsíčním vývoji mzdových nákladů za roky 2016-2020 na zaměstnance ilustruje graf č. 2.

Graf č. 2: Průměrné měsíční mzdové náklady na 1 zaměstnanec (v Kč)

Zdroj: Interní materiály školy (vlastní úprava)

6.3 Porovnání rozpočtu pro rok 2020 podle nového systému financování s totožným rozpočtem sestavovaným podle starého systému financování

Tato kapitola se zabývá porovnáním rozpočtu pro rok 2020 sestavený podle nového, aktuálního systému financování s rozpočtem pro shodný rok, ale sestavený podle původní normy. Kalkuluje se zde pouze s rozpočtem přímých výdajů, a to z toho důvodu, že daná reforma se týká právě mzdových nákladů, na které poskytuje finanční prostředky MŠMT. V tomto případě je to nejlepší možná forma porovnání. Jelikož pokud by se porovnávaly odlišné roky, nebylo by to zcela vypovídající, a to z toho důvodu, že by se lišily počty žáků, počty zaměstnanců, promítlo by se tam i zvyšování platů učitelů nebo změna v sazbě sociálního pojištění. Z toho důvodu by zjištěné výsledky nebyly zcela vypovídající. Proto jsou zde sestaveny rozpočty pro jeden rok dvěma způsoby.

Odvody a FKSP v modelovém rozpočtu, kterým je rozpočet pro rok 2020 podle původního systému financování, byly stanoveny stejných poměrem k celkovým mzdovým prostředkům jako ve skutečném rozpočtu pro rok 2020. Výši OON je stanovena na základě žádosti školy, ta si sama určuje, kolik peněz chce převést z prostředků na platy na OON. Pro modelový rozpočet byla ponechána stejná výše OON. Detailní přehled poskytuje tabulka č. 9.

Tabulka č. 10: Porovnání rozpočtů přímých výdajů podle původní a nové, aktuální metody (v Kč)

	2020 - aktuální systém financování	2020 – původní systém financování
<u>Závazné ukazatele:</u>		
Limit zaměstnanců (stav zaměstnanců)	56,53	53,94
NIV celkem	32 988 755	27 332 818
-z toho prostředky na platy	23 396 577	19 620 982
-z toho OON	150 000	150 000
<u>Orientační ukazatele:</u>		

Odvody	7 958 743	6 682 591
FKSP	467 931	395 420
ONIV	1 015 504	483 825

Zdroj: Rozpočet přímých výdajů 2020, Interní materiály školy (vlastní úprava)

První ukazatel v tabulce č. 9, který se liší v naměřených hodnotách, je Limit zaměstnanců. Oproti původnímu systému financování, je možné, aby měla škola více zaměstnanců a díky tomu poskytovala kvalitnější služby. Důležitým ukazatelem, ze kterého jsou zbylé hodnoty odvozeny, je NIV celkem. Celková suma neinvestičních výdajů se díky reformě financování regionálního školství zvedla o více než 5 mil. Kč. Škola má tedy k dispozici více finančních prostředků, se kterými může nakládat. V tomto případě ředitel ZŠ Dubné naložil s vyššími finančními prostředky tak, že zvýšil úvazky některých učitelů, aby se třídy mohli rozdělit na více skupin v určitých předmětech a byla zkvalitněna výuka žáků. Výrazně se také změnila hodnota ONIV. V důsledku toho zvýšení je škole umožněno nakoupit více učebních pomůcek, již výše je zmíněno, že takovouto pomůckou může být např. odborná kniha, mapa, mikroskop a mnoho dalších pomůcek, které zkvalitňují a žákům zpestřují výuku.

6.4 Výpočet PHmax a PH školy

Od 1.1.2020 je výše přímých nákladů na mzdové prostředky pedagogických pracovníků stanovena podle novelizovaného systému financování s ohledem na parametr PH školy, který představuje počet hodin pedagogické činnosti ve škole. Limitem je tzv. PHmax, který je stanoven výpočtem, v němž hraje roli mj. počet žáků školy. Hodnota PHmax vyjadřuje, kolik hodin může maximálně daná škola odučit. V případě, že se třída rozdělí např. na pracovní činnosti na dvě skupiny a týdně mají děti 2 hodiny pracovních činností, pak se zde v tomto případě musí počítat se 4 odučenými hodinami, jelikož zde učí 2 učitelé a každý odučí 2 hodiny týdně. Výše mzdových nákladů pro nepedagogické pracovníky je nadále stanovena normativně na základě počtu žáků školy. V tabulce č. 10 lze vidět srovnání výpočtu PHmax s PH školy, hodnoty jsou uváděny pro jednotlivý školní rok, nikoliv pro rok kalendářní

Tabulka č. 11: Výpočet PHmax a PH školy (v hodinách)

	2016/2017	2017/2018	2018/2019	2019/2020
PHmax	526	526	521	595
PH školy	432	429	450	481

Zdroj: Interní materiály školy (vlastní úprava)

Při výpočtech PHmax bylo postupováno následně. Nejprve bylo zapotřebí zjistit, kolik tříd bylo v jednotlivých letech na 1. stupni a zároveň, kolik dětí tyto třídy navštěvovalo. Následně byl vypočítán průměrný počet žáků ve třídě. Podle průměrného počtu žáků ve třídě byla z tabulky č. 11 vybrána příslušná hodnota PHmax, která byla následně vynásobena počtem tříd na 1. stupni. Tentýž postup byl zopakován pro 2. stupeň. Pro konečnou výslednou hodnotu byly, mnou vypočtené, hodnoty sečteny. V případě, že by škola zřizovala třídu pro žáky s mentálním postižením podle § 16 odst. 9 ŠZ, byl by výpočet proveden zvlášť s upravenými příslušnými hodnoty PHmax a následně přičten k hodnotám, které vyšly pro ostatní ročníky prvního a druhého stupně. ZŠ a MŠ Dubné nezřizuje třídu podle § 16 odst. 9 ŠZ.

Hodnota PH školy neskýtá složitý výpočet ani mnoho kroků. Jedná se zde o prostý součet odučených hodin za týden. Vychází se zde z toho, kolik hodin, který pedagog za týden odučí a výsledná čísla se sečtou.

Tabulka č. 12: Stanovení pásma pro příslušné PHmax

Základní škola s ročníky 1. a 2. stupně, která má nejvýše 2 třídy v každém ročníku	8 a méně	více než 8-10	více než 10, méně než 15	15-20	více než 20-24	více než 24-27	více než 27
Základní škola (1. stupeň)	10	16	23	25	28	31	33
Základní škola (2. stupeň)	13	21	29	34	41	45	48

Zdroj: Reforma financování regionálního školství, 2019 (vlastní úprava)

V tabulce č. 12 jsou uvedeny hodnoty potřebné k výpočtům popsané výše. Jsou zde uvedena data o počtu tříd, počtu žáků, průměrném počtu žáků ve třídě a PHmax daného stupně.

Tabulka č. 13: Výpočty PHmax

	2016/2017	2017/2018	2018/2019	2019/2020
<u>1. stupeň</u>				
PHmax	280	280	275	308
Počet tříd	10	10	11	11
Počet žáků	207	204	219	230
Průměrný počet žáků ve třídě	20,7	20,4	19,9	20,9
<u>2. stupeň</u>				
PHmax	246	246	246	287
Počet tříd	6	6	6	7
Počet žáků	129	132	133	153
Průměrný počet žáků ve třídě	21,5	22	22,127	21,9

Zdroj: Interní materiály školy (vlastní úprava)

6.4.1 Porovnání výsledků PHmax a PH školy

Zpočátku této kapitoly je nutno říct, že reforma financování regionálního školství přišla v platnost od 1.1.2020. Z čehož vyplývá, že část školního roku 2019/2020 byla financována podle původního systému financování a přechod na novou, aktuální formu financování ovlivnilo až druhou část školního roku 2019/2020.

V období 2016/2017-2018/2019 u hodnot PHmax lze pozorovat vyrovnané hodnoty, kromě hodnoty v roce 2018/2019 pro 1. stupeň, která je lehce vychýlena. Je to dáno tím, že po celou dobu zde byl stejný počet tříd, kromě hodnoty v roce 2018/2019, kdy na 1. stupni přibyla jedna třída. Byl zde stejný počet tříd, ale počet dětí se lehce měnil. Přesto jsou hodnoty PHmax totožné, a to díky tomu, že se průměrný počet žáků ve třídě vešel do jednoho pásma pro stanovení PHmax, jak je možné vidět v tabulce č.

11. Odskočeny jsou zde hodnoty za rok 2019/2020, a to jak pro 1., tak i pro 2. stupeň ZŠ. Byť i tento rok spadá do stejného pásma pro stanovení PHmax (vyjma roku 2018/2019, 1. stupeň), jako roky předešlé, hraje zde důležitý faktor počet tříd, který výslednou hodnotu takto mění.

Hodnota PH se úměrně vyvíjela vzhledem k narůstajícímu počtu žáků, s čímž souvisí zvýšení počtu tříd na dané škole. Čili bylo zapotřebí odučit více hodin, a proto se hodnota PH školy přirozeně zvyšovala.

Ve výše uvedené tabulce č. 10 jsou vypočítány hodnoty PHmax i pro školní roky, které podle této formy financovány nebyly. Ve sledovaném období byly vždy hodnoty PH školy nižší než hodnoty PHmax. Pro školu z toho vyplývá, že je možné odučit více hodin. Nyní se zpětně ukazuje, že kdyby se tato reforma zavedla už dříve, mohly se zavést dříve organizační změny, a tudíž by se dříve zkvalitněla výuka žáků. Jelikož díky novému systému financování, je právě pro ZŠ Dubné možné provést organizační úpravy a rozdělit některé třídy, při výuce určitých předmětů, na menší skupiny. Díky tomuto rozdělení je žákům poskytováno kvalitnější vzdělávání, než když zůstala celá třída v plném počtu žáků pohromadě. Přineslo to výhody hlavně ve výuce cizích jazyků, v pracovních činnostech a tělesné výchově.

6.5 Úvazky učitelů před reformou financování a po reformě financování

Reforma financování regionálního školství se promítla také do změn v pedagogickém sboru. Měnil se počet učitelů, a také počet úvazků. V níže uvedené tabulce č. 13 jsou uvedeny hodnoty přepočtených úvazků a fyzický počet pedagogů. Přepočtené úvazky jsou součet všech úvazků jednotlivých učitelů, přičemž někteří měli částečný úvazek. Fyzický počet je pak skutečný počet učitelů.

Tabulka č. 14: Vývoj počtu úvazků učitelů ZŠ

Školní rok	Přepočtené úvazky ZŠ	Fyzicky pedagogů ZŠ
2016/2017	21,2	22
2017/2018	21,1	22
2018/2019	22,7	23
2019/2020	23,7	23

2020/2021	27,4	28
-----------	------	----

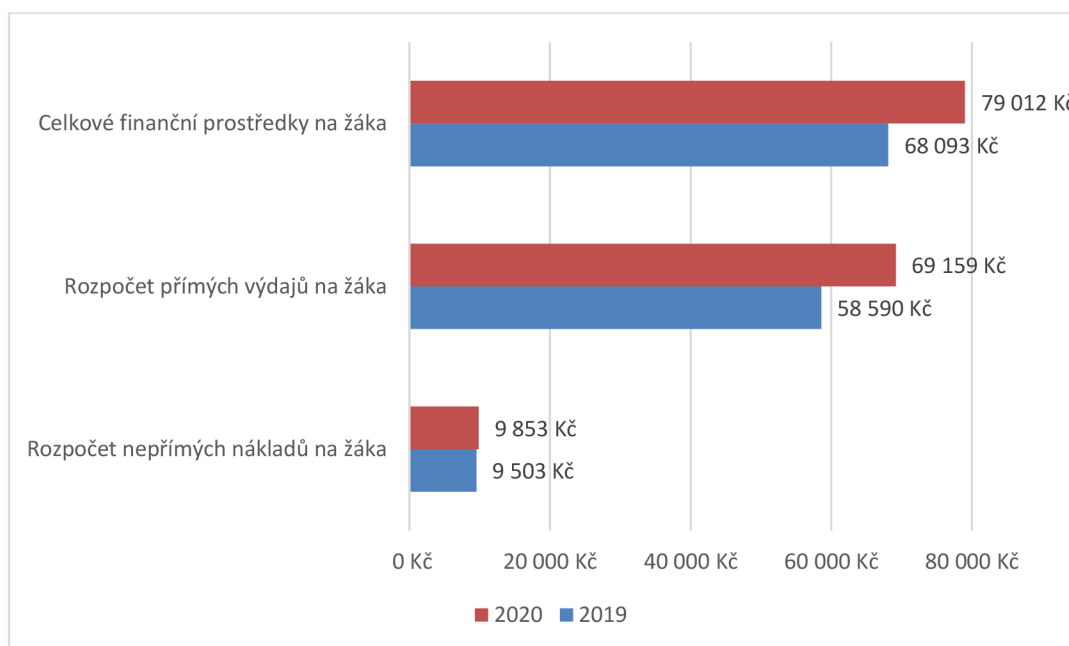
Zdroj: Interní materiály školy (vlastní úprava)

Z výše uvedené tabulky č. 13 lze vyčíst, že úvazky učitelů se průběžně zvyšoval. Ve školním roce 2019/2020, který byl již z části financován podle nového způsobu financování nelze vidět skokový nárůst v počtu úvazků. Důvodem je, že nabírání nových úvazků a nových pedagogů je řešeno ještě před začátkem školního roku. Čili z tohoto pohledu doběhl školní rok 2019/2020, tak jak by doběhl i podle původního systému financování. Razantní nárůst počtu úvazků byl však ve školním roce 2020/2021, který přímo souvisí s reformou financování. Díky stanovení rozpočtu na základě skutečného počtu hodin bylo možné rozdělit některé předměty na menší skupiny a zvýšit počet úvazků. Ze stejného důvodu se zvýšil také fyzický počet pedagogů ve školním roce 2020/2021.

6.6 Celkové finanční prostředky školy na jednoho žáka ZŠ a MŠ Dubné

Při výpočtu celkových finančních prostředků školy na jednoho žáka bylo postupováno následovně. Jelikož stav počtu žáků ZŠ a MŠ je vždy uváděn pro školní rok, nikoliv pro rok kalendářní, bylo potřeba provést přepočet žáků. Byl stanoven průměrný, přepočtený stav žáků vždy z dvou po sobě jdoucích období. Nejprve byla stanovena průměrná částka připadající na jednoho žáka z rozpočtu nepřímých nákladů. Pro tento výpočet bylo zapotřebí stanovit počet žáků, viz výše popsany postup, dále z rozpočtu nepřímých nákladů vypíchnout částku celkem. Ve výsledku byla tato zmiňovaná částka vydělena počtem žáků. Totožným postupem bylo postupováno i v případě, kdy se jednalo o průměrnou částku připadající na jednoho žáka z rozpočtu přímých výdajů. Jedinou změnou bylo, že zde se jednalo o celkovou částku NIV. Následně byly obě výsledné částky sečteny a výsledkem byla celková suma připadající na jednoho žáka. Výsledky jednotlivých rozpočtů a následně celková částka je vyobrazena v grafu č. 3.

Graf č. 3: Finanční prostředky školy na jednoho žáka ZŠ a MŠ v roce 2019-2020 (v Kč)

Zdroj: Rozpočet přímých a nepřímých nákladů 2019 a 2020, Interní materiály školy (vlastní úprava)

Ve výše uvedeném grafu č. 3 lze pozorovat celkové zvýšení finančních prostředků v přepočtu na jednoho žáka ZŠ a MŠ Dubné. Tak jako v předešlých kapitolách, i zde se potvrzuje, že díky reformě financování regionálního školství má ZŠ a MŠ Dubné více finančních prostředků. V tomto případě se jedná o více než 10 tis. Kč. Dále je zde patrné, že za celkovým zvýšením finančních prostředků stojí rozpočet přímých výdajů čili finanční prostředky získané od MŠMT. Reforma financování se nedotkla finančních prostředků získávaných od zřizovatele, proto zde není patrná změna ve finančních prostředcích z rozpočtu nepřímých nákladů.

6.7 Rozhovor s odpovědným pracovníkem

Z důvodu proniknutí do větší hloubky dané problematice, byl položen dotaz týkající se názoru na reformu financování regionálního školství přímo na pana ředitele PhDr. Václava Meškana, Ph.D. Pan ředitel byl velice ochotný a o svůj názor se podělil. V následujících podkapitolách jsou shrnuty jeho vlastními slovy názory týkající se srovnání „starého a nového“ systému financování, přínosy novely financování, rizika nového financování a v neposlední řadě také vliv pandemie COVID-19 na hospodaření školy.

6.7.1. Srovnání „starého a nového“ systému financování škol

„Protože v předchozích letech došlo v několika vlnách k navýšení rozpočtu přímých výdajů a současně k nárůstu počtu žáků a dětí ZŠ a MŠ Dubné, nelze snadno srovnat dopad novely. Srovnáním celkových rozpočtovaných výdajů přímých nákladů je ale zjevné, že v nárůstu prostředků došlo (viz tabulka č. 14). Dopad novelizace je zcela evidentní v limitu počtu zaměstnanců (závazný limit úvazků všech pracovníků školy přepočtených na celé úvazky, při zvyšování počtu pracovníků podává škola žádost o navýšení limitu s patřičným odůvodněním). V tomto parametru se projevil prostor nového financování pro navýšení počtu vyučovacích hodin až do PHmax, a tím navýšení počtu pracovníků, což se zjevně také následně projevilo v nárůstu mzdových nákladů. Od roku 2018 došlo díky organizačním úpravám, především ve vztahu k dělení výukových hodin na skupiny (ale samozřejmě rovněž díky nárůstu výkonů, tj. počtu žáků ZŠ), k navýšení úvazků bezmála o 10.“ (PhDr. Václav Meškan, PhD., osobní rozhovor, 10. 5. 2021)

Tabulka č. 15: Vývoj přímých nákladů v porovnání s počtem žáků

Rok	Počet žáků ZŠ/MŠ (stav k 31.9. předchozího roku – na základě kterého je rozpočet stanoven)	Celkové PN (v Kč)	- z toho MN vč. OON (v Kč)	Limit počtu zaměstnanců
2018	336/98	22 717 359	16 374 343	49,6
2019	352/96	27 127 000	19 547 264	52,4
2020	383/95	32 988 755	23 546 577	56,5
2021	388/88	37 326 515	26 749 276	59,5

Zdroj: Rozhovor s ředitelem školy (vlastní úprava)

6.7.2 Přínos novely financování

„Stanovení rozpočtu PN na základě počtu skutečně odučených hodin až do výše poměrně benevolentně nastaveného nejvyššího možného počtu PHmax umožnilo v naší škole výrazný nárůst úvazků pedagogických pracovníků. Toho bylo dosaženo dělením hodin cizích jazyků, tělocviku a pracovních činností (předmět „člověk a svět práce“) na skupiny. Toto se velmi kladně projevilo na kvalitě a organizaci výuky a umožnilo

vytvořit nové kapacity pedagogických pracovníků.“ (PhDr. Václav Meškan, PhD., osobní rozhovor, 10. 5. 2021)

6.7.3 Rizika nového financování

„Parametr PHmax je stanoven podle typu školy a podle počtu žáků. Počet žáků je přitom ve výpočtu PHmax zohledněn nepřímou v rámci intervalu od-do. V praxi se tak může stát, že při poměrně velké změně počtu žáků není výše PHmax ovlivněna, ale naopak může nastat situace, kdy změna počtu žáků pouze o jednoho může způsobit přechod na vyšší/nížší hodnotu PHmax, je-li stávající počet žáků na hraniční hodnotě intervalu. Případné snížení PHmax přitom může mít značný vliv na financování školy, neboť na úvazky nad úroveň PHmax škola nedostane prostředky. V praxi bývají úvazky pro příští školní rok nastaveny nejdříve v červnu, ale rozhodný termín pro stanovení rozpočtu na nový kalendářní rok je 31. 9. Mezi tím zpravidla dochází k určitým změnám v počtu žáků (přechod na jinou školu/z jiné školy). Toto riziko je nutné vést v patrnosti již při stanovení úvazku, ale zcela eliminovat nelze.“ (PhDr. Václav Meškan, PhD., osobní rozhovor, 10. 5. 2021)

6.7.4 Vliv pandemie COVID-19 na hospodaření školy

„Období mimořádných epidemiologických opatření nemělo významný vliv na čerpání rozpočtu školy v oblasti přímých ani v oblasti provozních nákladů. Případné úspory v oblasti nákladů na energie byly přesunuty do oprav a pořízení materiálu. Hospodářský výsledek vzrostl oproti předpokládané výši o cca 25 tis., které byly na žádost školy zřizovatelem přesunuty do rezervního fondu školy. V oblasti mzdových nákladů se pandemie neprojevila, v oblasti OON bylo méně prostředků využito na dohody o provedení práce pro zástupy za pracovní neschopnost, celková výše čerpání OON za rok 2020 je srovnatelná s předchozími lety, prostředky na DPP pro zástupy byly využity k financování DPP na jiné provozní práce.“ (PhDr. Václav Meškan, PhD., osobní rozhovor, 10. 5. 2021)

7 Vyhodnocení obou systémů financování, určení dopadů na rozpočet, diskuse

Více jak 80 % finančních prostředků ZŠ a MŠ Dubné získává od Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy. Zbýlých méně než 20 % zajišťuje zřizovatel, v tomto případě obec Dubné. Finanční prostředky získané od MŠMT jsou použity na platy zaměstnanců, OON. Z této částky jsou také hrazeny zákonné odvody, příspěvek do fondu kulturních a sociálních potřeb. Součástí je také nákup učebních pomůcek. Zřizovatel obec Dubné poskytuje finanční prostředky na nepřímé náklady, jako jsou např. úhrada materiálu, energie, vody, opravy, odpisy.

V průběhu sledovaného období na ZŠ a MŠ Dubné rostl počet žáků a počet zaměstnanců. V případě zaměstnanců, jak uvádí tabulka č. 5, se růst týkal učitelů na ZŠ, výrazný růst nastal ve školním roce 2020/2021. Důvodem zmíněného růstu byla reforma financování regionálního školství, díky které škola dostala více finančních prostředků a mohla zaměstnat více pedagogů. Na co ale reforma žádný vliv neměla, je rozpočet provozních nákladů, protože v tomto případě poskytuje finance zřizovatel. Celkově se dá konstatovat, že rozpočet PN každoročně kalkuluje s vyšší sumou. Jak ukazuje graf č. 1, tak příspěvek od zřizovatele každým rokem rostl. V tabulce č. 7 jsou porovnány rozpočty přímých výdajů pro dva po sobě jdoucí kalendářní roky. Rozdílem je, že rok 2019 byl financován podle původního systému financování, pomocí republikových normativů. V roce 2020 byl rozpočet sestavován již podle platné reformy financování Rgš, podle nového systému. I z této tabulky je na první pohled patrný rozdíl mezi oběma rozpočty, přesto ale nejde říct, jak moc velká změna proběhla, jelikož oba kalendářní roky se lehce liší. Detailnější přehled poskytuje tabulka č. 9, ve které jsou porovnány rozpočty přímých výdajů pro tentýž kalendářní rok, první rozpočet je rozpočet aktuální a druhý rozpočet je tzv. modelový. Nový systém financování přinesl celkem o 5 655 937 Kč více peněžních prostředků na NIV, do čehož jsou započítávány prostředky na platy, na které měla škola tím pádem také více prostředků a mohla si dovolit zvýšit počet zaměstnanců, převážně pedagogů. Velkou změnu to také přineslo v hodnotě ONIV, přesněji o 531 679 Kč, z těchto prostředků škola nakupuje převážně učební pomůcky. S rozpočtem přímých výdajů úzce souvisejí mzdové prostředky. Z tohoto šetření bylo zjištěno, že průměrný měsíční plat zaměstnance ZŠ a MŠ se od roku 2016 vždy zvyšoval. Po celou dobu se zvyšování pohybovalo v rozmezí přibližně 2 200-4 000 Kč. V roce 2020 však přišlo navýšení o 5 000 Kč. Bylo zjištěno, že

nepřímo s reformou a navyšováním prostředků na platy souvisí systém osobních příplatků a kariérní řád pedagogických pracovníků. Lze říct, že škole zbylo více peněz a mohla upravit kariérní řád tak, aby pedagogové dosáhli na větší plat.

Z výpočtů PHmax a PH školy je patrné, že se dané hodnoty velice liší. Všechny uvedené hodnoty Ph školy v tabulce č. 10 jsou nižší přibližně o 70-110 vyučovaných hodin než hodnoty PHmax. PH školy je hodnota vyučovaných hodin na které dostala škola finanční prostředky a PHmax je hodnota vyučovaných hodin, na které by byla bývala škola dostala prostředky v případě, že by se reforma financování Rgš zavedla dříve. Ředitel školy nový výpočet pro stanovení počtu odučených hodin, které MŠMT financuje, uvítal, jelikož to podle jeho názoru zkvalitnělo výuku.

Další analyzovanou částí byl vývoj úvazků pedagogů ZŠ a fyzický počet pedagogů ZŠ. Mezi školním rokem 2016/2017–2019/2020 se počet pedagogů téměř neměnil, přepočtené úvazky se za toto období zvýšily o 2,5 úvazku. Oproti tomu ve školním roce 2020/2021 došlo k razantnímu nárůstu jak na straně úvazků, oproti předešlému školnímu roku o 3,7 úvazku, tak na straně fyzického počtu pedagogů, vůči předešlému školnímu roku o 5 pedagogů. Zvýšený počet úvazků i pedagogů je důsledkem reformy financování Rgš. Jak již bylo dříve zmíněno reforma umožnila škole při výuce některých předmětů rozdělit třídy do menších skupinek čili, se některé hodiny zdvojily a bylo zapotřebí více učitelů. Graf č. 3 poskytl přehled o změně průměrných finančních prostředcích školy na jednoho žáka ZŠ a MŠ mezi lety 2019 a 2020. Zatímco v oblasti nepřímých nákladů není patrná žádná větší změna, tak v případě přímých výdajů a tím pádem i celkových výdajů, je změna výrazná. Rozpočtu nepřímých nákladů se reforma financování Rgš nikterak nedotkla, a proto zde není vidět větší změna v průměrné hodnotě. Podle této analýzy se v roce 2020 průměrná částka přímých nákladů žáka ZŠ a MŠ zvýšila o 10 569 Kč. V celkovém součtu s rozpočtem nepřímých nákladů se pak jedná o změnu v hodnotě 10 919 Kč. Tato částka odpovídá zvýšení o 16 % z původní průměrné hodnoty finančních prostředků připadající na žáka ZŠ a MŠ.

Za jednoznačnou výhodu, na které se shodují pan ředitel PhDr. Václav Meškan, Ph.D. s paní ředitelkou školy XY, se kterou vede rozhovor v bakalářské práci Gregorová (2020), je flexibilita při určování rozvrhů a pedagogických hodin pracovníků. Oba dotázaní se také shodují v tom, že díky zavedení nové reformy bylo

možné rozdělit výuku např. cizích jazyků na více skupin, což vede ke zkvalitnění výuky.

Suchá (2019) ještě před uvedením reformy v platnost konstatovala, že jedním z důsledků reformy by mělo být to, že se škola nebude honit za počtem žáků, aby získala více peněz, na úkor kvality vzdělávání. Nyní lze říct, že na případu ZŠ a MŠ Dubné se tento důsledek z části potvrdil. Škola má sice více žáků, než měla před reformou, ale zároveň přijala více učitelů, posílila úvazky a výuku i přesto zkvalitněla pomocí již výše zmiňovaným rozdělením některých předmětů na více menších skupin. Přijmutí více pedagogů a zvýšení počtu úvazků by bez nové reformy nebylo možné, jelikož by škola neměla dostatečné finanční prostředky, aby další pedagogy zaplatila. Z vlastní zkušenosti mohu konstatovat, že výuka v menší skupině je mnohem kvalitnější a žák dává více pozor než, když se tzv. ztratí v davu 30 žáků. Nejlépe se to aplikuje na předměty, jako jsou cizí jazyky, český jazyk, matematika, pracovní činnosti a tělesná výchova.

MŠMT na svém Webináři pro ředitele škol a školských zařízení (2020) uvádí, že mezi cíle tohoto programu patří rozhodně zkvalitnění vzdělávání na základních, středních školách a konzervatoři pomocí navýšení rozsahu vzdělávání pomocí dělení hodin. Tento cíl se na ZŠ a MŠ Dubné podle zjištěných výsledků podařilo naplnit. Dalším cílem, který je v tomto webináři zmiňován je navýšení počtu úvazků pedagogických pracovníků, jak lze vidět v tabulce č. 14 i toto se v případě ZŠ a MŠ Dubné splnilo.

Tříška (2020) ve své bakalářské práci zmiňuje, že všichni dotázaní ředitelé škol se jednohlasně shodují na faktu, že reforma financování Rgš jim přinesla možnost většího dělení tříd, zároveň to většině ředitelů přineslo možnost přijmout více pedagogických pracovníků. Zároveň se také shodují na tom, že nově nastavený systém financování může zkvalitnit výuku a také zvýšit celkovou kvalitu školy. Názory ředitelů v bakalářské práci Tříšky (2020) se dají označit za shodné s výsledky této práce a s názory pana ředitele uvedené v rozhovoru.

Mezi negativa, která jsou z této práce zjevná, patří to, že SR tato reforma pro rok 2020 stála o 20 mld. Kč více, než kolik stál původní systém financování (Zatloukalová, 2021). Důvodem je právě PHmax, jelikož reálné PH školy, jak je možné vidět v tabulce č. 10, je o mnoho hodin nižší než PHmax. Tudíž je možné říci, že škola navýší počet

pedagogů i počet hodin. Tím pádem se hodnota PH školy dostane až na hodnotu PHmax. Ale toto negativum je spíše negativum pro SR, pro školy je to rozhodně přínosem. Dalším negativem, ale to už pro školu samotnou je, že i nový způsob financování má jisté nedostatky. Jak je zmiňováno v rozhovoru s panem ředitelem, při výpočtu PHmax je kalkulováno s průměrným počtem žáků, ale pro tuto hodnotu je určené jisté rozmezí. V prvním případě změna průměrného počtu žáků nemusí nikterak ovlivnit celkové PHmax. V druhém případě, kdy se bude jednat o změnu, byť jen o 1 žáka v průměru a hodnota se bude pohybovat na hraniční úrovni, může se zvýšit nebo snížit hodnota celkového PHmax. Což může mít za následek snížení finančních prostředků školy a některé úvazky by musela škola dofinancovat z jiných zdrojů příjmů.

8 Závěr

Cílem bakalářské práce bylo analyzovat změny ve způsobu financování s příchodem reformy financování regionálního školství v roce 2020. Sledované období bylo určeno na 2 roky, a to v letech 2019 a 2020. V roce 2019 byla škola financována podle původního systému a v roce 2020 již podle nové formy financování. Dalším cílem bylo určit, zda se daná reforma na případu vybrané školy vůbec projevila a případně určit jakým způsobem. Dále bylo potřeba říct, zda se výsledky shodují s očekávanými přínosy reformy, které očekává MŠMT.

Od začátku je jasné, že se reforma nedotýká rozpočtu nepřímých nákladů, tedy nákladů na energie, vodu, opravy. Důvod je prostý, tyto náklady nejsou financovány MŠMT. A proto této kapitole není věnován takový prostor. Čeho se ale dotýká, je rozpočet přímých výdajů, který zahrnuje prostředky na platy a spolu s nimi odvody, příspěvek do Fondu kulturních sociálních potřeb a ONIV.

Tabulka č. 7 poskytuje porovnání 2 odlišných roků, roku 2019 a 2020. Na první pohled je patrný nárůst finančních prostředků v roce 2020 oproti předešlému roku. Tato čísla, ale nelze přímo porovnávat, jelikož vstupní hodnoty pro každý rok nebyly totožné. K tomu slouží tabulka č. 9, kterou ve svém programu sestavil pan ředitel, zde je vidět navýšení finančních prostředků o více než 5 mil. Kč a také navýšení limitu počtu zaměstnanců. V tabulce č. 10 je možné vidět porovnání hodnot PH_{max} a PH školy. Opět se ukazuje, že díky reformě bylo možné navýšit počet vyučovacích hodin. Spolu s reformou souvisel počet úvazků učitelů, v tabulce č. 13 lze vidět skokový nárůst úvazků ve školním roce 2020/2021 v přepočtu téměř o 4 úvazky. Kapitola 6.6 je věnována průměrným finančním prostředkům na jednoho žáka ZŠ a MŠ Dubné. I v tomto případě je vidět nárůst v průměru o 10 tis. Kč.

V závěru lze říct, že reforma financování Rgš pro ZŠ a MŠ Dubné přinesla více finančních prostředků na platy, díky čemuž mohla navýšit počet úvazků. Tím pádem zkvalitnila výuku žáků, protože bylo možné na některé předměty třídy rozdělit do více skupin. Také škola získala více prostředků na nákup učebních pomůcek, které napomáhají kvalitnější výuce. I proto se dá říct, že v případě ZŠ a MŠ Dubné reforma naplnila očekávání Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy.

Summary

This thesis deals with the reform of the regional education financing. The main objective of this bachelor's thesis is the primary school financing analysis after the regional educational financing reform implementation valid from 2020. Both theoretical knowledge from the literature and legislative documents are used in the analysis of both financing systems.

The reform addresses the budget for direct expenditure, which includes salary appropriations. In 2020, we can see a noticeable increase in funding over the previous year. With new funding system in 2020, the school gained about 5 million CZK more funds than they would have received if they had initial funding system. With the reform was possible to increase the number of employees and also increase the number of teaching hours. Also increased-time teachers in the school year 2020/2021 nearly 4-time jobs. Chapter 6.6 is devoted to the average funding per pupil, in this case, there can be seen an increase of 10 000 CZK.

It can be said that the reform of financing for elementary school and kindergarten Dubné brought more financial resources, thanks to which it was able to increase the number of jobs and improve the quality of teaching. Some classes can be divided into the reform the teaching of certain subjects into several smaller groups. In the case of this school, it can be said that the reform met the expectations of the Ministry of Education, Youth and Sports.

Key words: funding and school budget, public finance, school, reform, regional education

JEL Classification:

H52 Government Expenditures and Education

I22 Educational Finance • Financial Aid

L31 Nonprofit Institutions • NGOs • Social Entrepreneurship

I. Seznam Literatury

Knižní zdroje

1. Boukal, P., Vávrová, H. a kol. (2007). *Ekonomika a financování neziskových organizací*. Praha: Oeconomica
2. Gregorová, I. (2020). *Analýza hospodaření vybrané školy se zaměřením na zdroje financování* (Bakalářská práce). České Budějovice: Jihočeská univerzita v Českých Budějovicích
3. Hamerníková, B., & Maaytová, A. (2010). *Veřejné finance* (2., aktualiz. vyd). Praha: Wolters Kluwer Česká republika.
4. Havelka, F., Kaplán, M. a kol. (2019). *Reforma financování regionálního školství*. Praha: Verlag Dashöfer
5. Peková, J., Pilný, J., Jetmar, M. (2008). *Veřejná správa a finance veřejného sektoru, 3. přepracované vydání*. Praha: ASPI
6. REKTOŘÍK, J. a kol. (2010). *Organizace neziskového sektoru: Základy ekonomiky, teorie a řízení* (3. vyd.). Praha: EKOPRESS.
7. Suchá, J. (2019). *Dopad systému financování regionálního školství na rozpočet malotřídních škol* (Bakalářská práce). Brno: Masarykova univerzita
8. Tříška, L. (2020). *Změny financování regionálního školství z pohledu středních škol* (Bakalářská práce). Praha: České vysoké učení technické v Praze
9. ÚZ č. 1338 - *Regionální školství, pedagogičtí pracovníci* (1. 10. 2019), ISBN: 978-80-7488-372-9
10. ÚZ č. 1392 – *Regionální školství, pedagogičtí pracovníci* (1. 10. 2020), ISBN: 978-80-7488-427-6
11. Valenta, J. (2004). *Financování a rozpočet školy*. Karviná: Paris
12. Zatloukalová, T. (2021). *Dopady změn financování regionálního školství v ČR* (Bakalářská práce). Brno: Masarykova univerzita

Internetové zdroje

13. 262/2006 Sb. Zákoník práce. *Zákony pro lidi - Sbirka zákonů ČR v aktuálním konsolidovaném znění* [online]. Copyright © AION CS, s.r.o. 2010 [cit. 03.09.2021]. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2006-262>
14. Český statistický úřad | ČSÚ [online]. Copyright © [cit. 13.12.2020]. Dostupné z: <https://www.czso.cz/documents/10180/23169548/cz-isced+2011.pdf/fa446ca2-e212-4dd8-a61e-a80a3152f7cb?version=1.0>
15. DOKUMENTY | Základní škola a Mateřská škola Dubné . *Základní škola a Mateřská škola Dubné* [online]. Dostupné z: <https://www.zsdubne.cz/dokumenty.html>
16. Financování. *Document Moved* [online]. Dostupné z: <http://www.kvkskoly.cz/manazer/financovani/Stranky/default.aspx>
17. Financování. *Document Moved* [online]. Dostupné z: <http://www.kvkskoly.cz/manazer/financovani/Stranky/default.aspx>
18. ISPV - Definice OONQ podle ČSÚ. *ISPV - mzdy a platy podle profesí* [online]. Copyright © TREXIMA, spol. s r.o. [cit. 30.07.2021]. Dostupné

z: <https://www.ispv.cz/getdoc/c92c21c1-6c22-4b4b-b541-e895436c32c8/Definice-OONQ-podle-CSU.aspx>

19. O škole | Základní škola a Mateřská škola Dubné . *Základní škola a Mateřská škola Dubné* [online]. Dostupné z: <https://www.zsdubne.cz/o-skole.html>
20. ONIV metodika: Brandýs nad Labem. *Brandýs nad Labem: Titulní stránka* [online]. Copyright © Brandýs nad Labem [cit. 31.07.2021]. Dostupné z: https://www.brandysko.cz/vismo/dokumenty2.asp?id_org=904&id=19924&n=oniv%2Dmetodika
21. Prezentace k reformě financování regionálního školství, MŠMT ČR. *MŠMT ČR* [online]. Copyright ©2013 [cit. 03.09.2021]. Dostupné z: <https://www.msmt.cz/vzdelavani/skolstvi-v-cr/ekonomika-skolstvi/prezentace-k-reforme-financovani-regionalniho-skolstvi>
22. Statistická ročenka školství – soubor ekonomických ukazatelů 2019, MŠMT ČR. *MŠMT ČR* [online]. Copyright ©2013 [cit. 12.12.2020]. Dostupné z: <https://www.msmt.cz/vzdelavani/skolstvi-v-cr/statistika-skolstvi/statisticka-rocenka-skolstvi-soubor-ekonomicky-ukazatelu-13>
23. Vývojová ročenka školství 2009/10–2019/20, MŠMT ČR. *MŠMT ČR* [online]. Copyright ©2013 [cit. 15.12.2020]. Dostupné z: <https://www.msmt.cz/vzdelavani/skolstvi-v-cr/statistika-skolstvi/vyvojova-rocenka-skolstvi-2009-10-2019-20>
24. Zákon o vysokých školách, MŠMT ČR. *MŠMT ČR* [online]. Copyright ©2013 [cit. 14.09.2021]. Dostupné z: <https://www.msmt.cz/dokumenty-3/zakon-c-111-1998-sb-o-vysokych-skolach>

II. Seznam tabulek

Tabulka č. 1: Počet ZŠ a žáků s povinnou školní docházkou v ČR a v Jihočeském kraji	9
Tabulka č. 2: Podíl běžných výdajů ZŠ v poměru s ČR a Jihočeským krajem (v tis. Kč)	14
Tabulka č. 3: Výpočet PHmax pro ostatní formy studia	21
Tabulka č. 4: Stanovení pásma pro příslušné PHmax	22
Tabulka č. 5: Počet žáků za období 2016/2017-2020/2021	24
Tabulka č. 6: Počet zaměstnanců za školní rok 2016/2017-2020/2021	25
Tabulka č. 7: Rozpočet nepřímých nákladů v roce 2019 a 2020 (v Kč).....	27
Tabulka č. 8: Rozpočet přímých výdajů za rok 2019 a 2020 (v Kč).....	30
Tabulka č. 9: Vývoj mzdových nákladů na zaměstnance v období 2016-2020 (v Kč). 31	
Tabulka č. 10: Porovnání rozpočtů přímých výdajů podle původní a nové, aktuální metody (v Kč)	32
Tabulka č. 11: Výpočet PHmax a PH školy (v hodinách)	34
Tabulka č. 12: Stanovení pásma pro příslušné PHmax	34
Tabulka č. 13: Výpočty PHmax	35
Tabulka č. 14: Vývoj počtu úvazků učitelů ZŠ	36
Tabulka č. 15: Vývoj přímých nákladů v porovnání s počtem žáků	39

III. Seznam grafů

Graf č. 1: Příspěvek zřizovatele na nepřímé náklady v období 2016-2020 (v mil. Kč)	28
Graf č. 2: Průměrné měsíční mzdové náklady na 1 zaměstnance (v Kč)	31
Graf č. 3: Finanční prostředky školy na jednoho žáka ZŠ a MŠ v roce 2019-2020 (v Kč)	38

IV. Seznam příloh

Příloha č. 1: Rozpočet nepřímých nákladů 2016	7
Příloha č. 2: Rozpočet nepřímých nákladů 2017	7
Příloha č. 3: Rozpočet nepřímých nákladů 2018	8
Příloha č. 4: Rozpočet nepřímých nákladů 2019	9
Příloha č. 5: Rozpočet nepřímých nákladů 2020	10
Příloha č. 6: Rozpočet přímých výdajů 2016	11
Příloha č. 7: Rozpočet přímých výdajů 2017	12
Příloha č. 8: Rozpočet přímých výdajů 2018	13
Příloha č. 9: Rozpočet přímých výdajů 2019	14
Příloha č. 10: Rozpočet přímých výdajů 2020	15

V. Seznam zkratek

aj. – a jiný

atd. – a tak dále

č. – číslo

čl. – článek

ČR – Česká republika

ČŠI – Česká školní inspekce

DC – Dětské centrum

DDHM – Drobný dlouhodobý hmotný majetek

DPP – dohoda o provedení práce

EU – Evropská unie

FKSP – Fond kulturních a sociálních potřeb

Kč – Koruna česká

kol. – kolektiv

KÚ – Krajský úřad

LZPS – Listina základních práv a svobod

mil. – milion

mj. – mimo jiné

mld. miliarda

MN – Mzdové náklady

MŠ – Mateřská škola

MŠMT – Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy

např. – například

NIV – Neinvestiční výdaje

ONIV – Ostatní neinvestiční výdaje

OON – Ostatní osobní náklady

OŠ KÚ – Odbor školství krajských úřadů

PH – počet hodin

PHmax – Maximální počet hodin výuky

PN – provozní náklady

Rgš – Regionální školství

Sb. – Sbírký

SPC – Speciálně pedagogické centrum

SR – Státní rozpočet

str. – Strana

ŠZ – Školský zákon

tis. – tisíc

tzn. – to znamená

tzv. - takzvaný

UNESCO – „United Nations Educational, Scientific and Cultural Organization“,
v překladu Organizace spojených národů pro výchovu, vědu a kulturu

V – Výkony

ZŠ – Základní škola

VI. Přílohy

Příloha č. 1: Rozpočet nepřímých nákladů 2016

Základní škola a Mateřská škola Dubné NÁVRH ROZPOČTU NÁKLADŮ A VÝNOSŮ NA ROK 2016

Náklady

DDHM	200 000,00 Kč
Materiál	300 000,00 Kč
Opravy	300 000,00 Kč
Voda, plyn, energie	900 000,00 Kč
Služby	500 000,00 Kč
Jiné náklady	370 000,00 Kč
Odpisy	800 000,00 Kč
CELKEM	3 370 000,00 Kč

Výnosy

Příspěvek zřizovatele na nepřímé náklady	3 000 000,00 Kč
Vedlejší hospodářská činnost	100 000,00 Kč
úplata za předškolní vzdělávání	170 000,00 Kč
úplata za družinu	100 000,00 Kč
CELKEM	3 370 000,00 Kč

PhDr. Václav Meškan, Ph.D.
ředitel školy

Příloha č. 2: Rozpočet nepřímých nákladů 2017

Základní škola a Mateřská škola Dubné NÁVRH ROZPOČTU NÁKLADŮ A VÝNOSŮ NA ROK 2017

zveřejněno dne 20. 3. 2017 na webu školy

http://www.zsdubne.cz/_files/f281/files/rozpocet/navrhrozpocetu2017.pdf

Náklady

DDHM	200 000,00 Kč
Materiál	300 000,00 Kč
Opravy	300 000,00 Kč
Voda, plyn, energie	950 000,00 Kč
Služby	600 000,00 Kč
Jiné náklady	360 000,00 Kč
Odpisy	800 000,00 Kč
CELKEM	3 510 000,00 Kč

Výnosy

Příspěvek zřizovatele na nepřímé náklady	3 150 000,00 Kč
Vedlejší hospodářská činnost	110 000,00 Kč
úplata za předškolní vzdělávání	150 000,00 Kč
úplata za družinu	100 000,00 Kč
CELKEM	3 510 000,00 Kč

PhDr. Václav Meškan, Ph.D.
ředitel školy

Příloha č. 3: Rozpočet nepřímých nákladů 2018

Základní škola a Mateřská škola Dubné

Dubné 35,373 84 Dubné

NÁVRH ROZPOČTU NÁKLADŮ A VÝNOSŮ PRO ROK 2018

nepřímé náklady

Zveřejněno dne 1. 12. 2017 na adrese www.zsdubne.cz

Náklady	
DDHM	450 000 Kč
Materiál	300 000 Kč
Opravy	400 000 Kč
Voda, energie, plyn	900 000 Kč
Služby	700 000 Kč
Jiné náklady	300 000 Kč
Odpisy	800 000 Kč
CELKEM	3 850 000 Kč
Výnosy	
příspěvek zřizovatele na nepřímé náklady	3 500 000 Kč
vedlejší hospodářská činnost	100 000 Kč
úplata za předškolní vzdělávání	170 000 Kč
úplata za družinu	80 000 Kč
CELKEM	3 850 000 Kč

Dubné, 1. 12. 2017

PhDr. Václav Meškan, Ph.D.

ředitel školy

Příloha č. 4: Rozpočet nepřímých nákladů 2019

Základní škola a Mateřská škola Dubné

Dubné 35,373 84 Dubné

ROZPOČET NÁKLADŮ A VÝNOSŮ PRO ROK 2019

nepřímé náklady

Zveřejněno dne 28. 11. 2018 na adrese www.zsdubne.cz

Náklady	
DDHM	400 000 Kč
Materiál	400 000 Kč
Opravy	500 000 Kč
Voda, energie, plyn	1 100 000 Kč
Služby	800 000 Kč
Jiné náklady	400 000 Kč
Odpisy	800 000 Kč
CELKEM	4 400 000 Kč
Výnosy	
Příspěvek zřizovatele na nepřímé náklady	4 000 000 Kč
vedlejší hospodářská činnost	100 000 Kč
úplata za předškolní vzdělávání	200 000 Kč
úplata za družinu	100 000 Kč
CELKEM	4 400 000 Kč

Dubné, 28. 11. 2018

PhDr. Václav Meškan, Ph.D.

ředitel školy

Příloha č. 5: Rozpočet nepřímých nákladů 2020

Základní škola a Mateřská škola Dubné

Dubné 35,373 84 Dubné

ÚPRAVA ROZPOČTU NÁKLADŮ A VÝNOSŮ PRO ROK 2020 nepřímé náklady

Zveřejněno dne 29. 11. 2019 na adrese www.zsdubne.cz

Náklady	
DDHM	400 000 Kč
Materiál	500 000 Kč
Opravy	600 000 Kč
Voda, energie, plyn	1 200 000 Kč
Služby	800 000 Kč
Jiné náklady	400 000 Kč
Odpisy	800 000 Kč
CELKEM	4 700 000 Kč
Výnosy	
Příspěvek zřizovatele na nepřímé náklady	4 300 000 Kč
vedlejší hospodářská činnost	100 000 Kč
úplata za předškolní vzdělávání	200 000 Kč
úplata za družinu	100 000 Kč
CELKEM	4 700 000 Kč

Dubné, 29. 11. 2019

PhDr. Václav Meškan, Ph.D.

ředitel školy

Příloha č. 6: Rozpočet přímých výdajů 2016

KRAJSKÝ ÚŘAD

JIHOČESKÝ KRAJ

ODBOR ŠKOLSTVÍ, MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

datum: 24. 11. 2016

vyřizuje: Ing. Jitka Pospíšilová
Ing. Radek Lomský

telefon: 386 720 905
386 720 920

ÚPRAVA ROZPOČTU PŘÍMÝCH VÝDAJŮ NA ROK 2016
K 24. 11. 2016

Škola, školské zařízení:
Základní škola a Mateřská škola Dubné

Závazné ukazatele na rok 2016

Limit zaměstnanců: 48,4

NIV celkem v tis. Kč: 18 156

z toho v tis. Kč

-prostředky na platy 13 035

-ostatní osobní náklady 60

Orientační ukazatele na rok 2016

Odvody v tis. Kč: 4 452

FKSP v tis. Kč: 196

ONIV v tis. Kč: 413

V Českých Budějovicích dne 24. listopadu 2016

Ing. Hana Šimová
vedoucí odboru školství,
mládeže a tělovýchovy
Krajský úřad Jihočeského kraje

KRAJSKÝ ÚŘAD
JIHOČESKÝ KRAJ
odbor školství, mládeže a tělovýchovy
U Zimního stadionu 1952/2
370 76 České Budějovice (19)

Příloha č. 7: Rozpočet přímých výdajů 2017

KRAJSKÝ ÚŘAD

JIHOČESKÝ KRAJ

ODBOR ŠKOLSTVÍ, MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

datum: 7. 12. 2017

vyřizuje: Ing. Jitka Pospíšilová
Ing. Radek Lomský

telefon: 386 720 905
386 720 920

ÚPRAVA ROZPOČTU PŘÍMÝCH VÝDAJŮ NA ROK 2017
K 7. 12. 2017

Škola, školské zařízení:
Základní škola a Mateřská škola Dubné

Závazné ukazatele na rok 2017

Limit zaměstnanců: 48,60

NIV celkem v Kč: 20 054 842

z toho v Kč

-prostředky na platy 14 305 508

-ostatní osobní náklady 100 000

Orientační ukazatele na rok 2017

Odvody v Kč: 4 897 873

FKSP v Kč: 286 111

ONIV v Kč: 465 350

V Českých Budějovicích dne 7. prosince 2017

Ing. Hana Šimová
vedoucí odboru školství,
mládeže a tělovýchovy
Krajský úřad Jihočeského kraje

KRAJSKÝ ÚŘAD
JIHOČESKÝ KRAJ
odbor školství, mládeže a tělovýchovy
U Zimního stadionu 1952/2
370 76 České Budějovice (19)

Příloha č. 8: Rozpočet přímých výdajů 2018

KRAJSKÝ ÚŘAD

JIHOČESKÝ KRAJ

ODBOR ŠKOLSTVÍ, MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

datum: 29.11. 2018

vyřizuje: Ing. Jitka Pospíšilová
Ing. Radek Lomský

telefon: 386 720 905
386 720 920

ÚPRAVA ROZPOČTU PŘÍMÝCH VÝDAJŮ NA ROK 2018
Dubné
K 26.11. 2018

Základní škola a Mateřská škola Dubné	Č. dop.:
Došlo: 29.11. 2018	Zprac.: Jencová
Čís.l.j.: 85-29-2/2018	Ukl. zn.:
Přílohy:	

Škola, školské zařízení:
Základní škola a Mateřská škola Dubné

Závazné ukazatele na rok 2018

Limit zaměstnanců:	49,6
NIV celkem v Kč:	22 717 358
z toho v Kč	
-prostředky na platy	16 204 343
-ostatní osobní náklady	170 000

Orientační ukazatele na rok 2018

Odvody v Kč:	5 567 277
FKSP v Kč:	324 087
ONIV v Kč:	451 651

V Českých Budějovicích dne 29. listopadu 2018

Ing. Hana Šimová
vedoucí odboru školství,
mládeže a tělovýchovy
Krajský úřad Jihočeského kraje

KRAJSKÝ ÚŘAD
JIHOČESKÝ KRAJ
odbor školství, mládeže a tělovýchovy
U Zimního stadionu 1952/2
370 76 České Budějovice (19)

Příloha č. 9: Rozpočet přímých výdajů 2019

KRAJSKÝ ÚŘAD
JIHOČESKÝ KRAJ
Odbor školství, mládeže a tělovýchovy
vedoucí odboru
U Zimního stadionu 1952/2
370 76 České Budějovice

Vyřizuje: Radka Lencová
Telefon: 386 720 911
E-mail: lencova@kraj-jihocesky.cz

Základní škola a Mateřská škola Dubné

Datum: 17.10. 2019

ÚPRAVA ROZPOČTU PŘÍMÝCH VÝDAJŮ NA ROK 2019 K 17.10. 2019

Závazné ukazatele na rok 2019

Limit zaměstnanců:	52,40
NIV celkem v Kč:	27 127 000
z toho v Kč	
-prostředky na platy	19 297 264
-ostatní osobní náklady	250 000

Orientační ukazatele na rok 2019

Odvody v Kč:	6 646 070
FKSP v Kč:	385 945
ONIV v Kč:	547 721

V Českých Budějovicích dne 17. října 2019

KRAJSKÝ ÚŘAD
JIHOČESKÝ KRAJ
odbor školství, mládeže a tělovýchovy
U Zimního stadionu 1952/2
370 76 České Budějovice (19)
Ing. Hana Šimová
vedoucí odboru školství,
mládeže a tělovýchovy

identifikátor DS: kdib3rr
e-podatelna: posta@kraj-jihocesky.cz

tel: 386 720 111
fax: 386 359 069

IČO: 70890650
DIČ: CZ70890650

Příloha č. 10: Rozpočet přímých výdajů 2020

KRAJSKÝ ÚŘAD
JIHOČESKÝ KRAJ
Odbor školství, mládeže a tělovýchovy
vedoucí odboru
U Zimního stadionu 1952/2
370 76 České Budějovice

Vyřizuje: Radka Lencová
Telefon: 386 720 911
E-mail: lencova@kraj-jihocesky.cz

Základní škola a Mateřská škola Dubné

Datum: 1. 12. 2020

ÚPRAVA ROZPOČTU PŘÍMÝCH VÝDAJŮ NA ROK 2020 K 1. 12. 2020

Závazné ukazatele na rok 2020

Limit zaměstnanců:	56,5324
NIV celkem v Kč:	32 988 755
z toho v Kč	
-prostředky na platy	23 396 577
-ostatní osobní náklady	150 000

Orientační ukazatele na rok 2020

Odvody v Kč:	7 958 743
FKSP v Kč:	467 931
ONIV v Kč:	1 015 504

V Českých Budějovicích dne 1. prosince 2020

KRAJSKÝ ÚŘAD
JIHOČESKÝ KRAJ
odbor školství, mládeže a tělovýchovy
U Zimního stadionu 1952/2
370 76 České Budějovice (19)

Ing. Hana Šimová
vedoucí odboru školství,
mládeže a tělovýchovy